

TOKIKOM

2020ko maiatza | 203. zenbakia

ai!kor!

txorierriko aldizkaria

ESKERRIK ASKO

→ → → **ETORTZEAGATIK** ← ← ←

ZABALIK

A close-up, high-resolution photograph of a person's eye, specifically a blue eye with long, dark eyelashes. The eye is looking directly at the camera, and the skin around it is fair and smooth. This image occupies the top half of the advertisement.

BE AWAKE FOR THE FIRST TIME IN YOUR LIFE®

Hästens ohe batean esnatzeak atsegin perfektuaren garrantziaz ohartaraziko dizu. Material naturalen nahasketa paregabea erabilia eta artisau-lan nekaezinari esker egin da. Beharbada ez duzu ikusiko, baina eguneko 24 orduan nabarituko duzula ziurtatzen dizugu.

BE AWAKE FOR THE FIRST TIME IN YOUR LIFE® | [HASTENS.COM](https://www.hastens.com)

Hästens
since 1852

HÄSTENS STORE BILBAO | Antiguo Seminario de Derio | Telf. 944 541963 | [hastens.com](https://www.hastens.com)

- **5** Editoriala
- **6** Laburrak eta albisteak
- **10** Hotelak eta landetxeak
- **12** Joseba Urbietta, Parkeko kudeatzailea
- **14** Politeknika Ikastegia
- **16** Txorierriko Zerbitzuen Mankomunitatea
- **18** 0 kilometroko komunikazioa
- **20** Merkataritza
- **26** Ostalaritza
- **28** Udalak
- **36** Teknologia... Itxialdirako teknologia
- **37** Aikorrizketa... Denda txikiak eta saltoki handiak
- **38** Denborapasa

20 Merkataritza

26 Ostalaritza

**EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO**

**KULTURA ETA HIZKUNTZA
POLITIKA SAILA**

**DEPARTAMENTO DE CULTURA
Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA**

**Bizkaiko Foru
Aldundia
Diputación
Foral de Bizkaia**

diruz lagundutako aldizkaria

Argitaratzailea: TOTOAN, Txorierriko Euskara Elkarteen Federazioa (Lagatzu, Zorritzetan, Arrekikili, Tximintx komunitatea eta Altzora)
Tel.: 94 452 34 47 / 688 86 41 35
aikortxori@aikor.com /
www.aikor.eus

Zuzendaria: Xabier Goienetxe

Erredakzio burua: Itxaso Marina

Erredakzio taldea: Maite Lekerika, Gaizka Eguzkitza, Juan Luis Goikoetxea

Zuzentzaileak: Joseba Butroe, Iñaki Astorkiza eta Jagoba Zallo

Publizitatea: Arantza Atxutegi (686 58 92 38)

Banaketa: Egunon

Maketatzailea: Gaizka Eguzkitza

Inprimategia: Gertu

Ale kopurua: 8.000

Lege gordailua: BI 137-02 ISSN 1578-9322

Azaleko argazkia: Tim Mossholder / www.unsplash.com

Aikor! aldizkariak ez dau bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen edota eritxien erantzukizunik.

ZELAN?

POSTAZ:

Aikor!lagun fitxa(*) bete eta bidali:
Aresti, 2 behea - 48170 - Zamudio

E-POSTAZ:

aikortxori@aikor.com helbidera

TELEFONOZ:

94 452 34 47
688 86 41 35

AHOZ:

Zure herriko euskara
elkarteko kideren bati esan

(*) Fitxa aldizkarian bertan eta
erakundeetan, liburutegietan,
komertzioetan... utziko ditugun
diptikoetan topatuko duzue.

Egin zaitez Aikor!lagun

Etxe bat, lagun bat

Egin zaitez Aikor!lagun

Izen-abizenak: _____

Helbidea: _____

Telefonoa: _____

e-posta: _____

IBAN+Bankuko zenbakiak: _____

Urteko kuota: _____

Aldizkaria jasotzen duzu? _____

Sinadura _____

30 euro _____ Beste bat _____

Orri hau helbide honetara bidali:

Aikor! Aldizkaria

Aresti kalea 2, behea - 48170 - Zamudio

15/1999 Lege Organikoari jarraituz, hau jakinarazten dizugu: formulario honetan sartzen dituzun datu pertsonalak fitxategi batean gordeko dira. Fitxategiaren erantzulea TOTOKAN TXORIERREKO EUSKARA ELKARTEEN FEDERAZIOA da eta datuok kudeatuko ditu. Kontrakoa esaten ez diguzun bitartean, zure datuak kudeatzeko baimena dugula ulertuko dugu. Dena dela, edozein momentutan datuok eskuratu, baliogabetu eta zuzendu ahaliko dituzu. Horretarako, helbide honetara jo beharko duzu: ARESTI KALEA 2-BHEA, 48170 ZAMUDIO (Bizkaia).

COVID-19 izeneko birusa izurrite-tik pandemiara igaro eta gure artetik hainbat lagun eta senide eraman ditu osasun langileek izugarrizko lana egin arren. Gure doluminak inguruko inor galdu duenari, eta gure esker ona osasun langileei.

Bitartean, gainerako herritarrok oinarritzko zerbitzuetan lanean murgilduta edo etxealdian, beste barik, egon gara isolamendua pairatzen. Eta ikusi dugu gure autogobernua erabat murriztu dela, eta euskararen erabilera erabat gutxitu dela boterea eta aginduak Madriletik datozelako. Ikusi dugu ere, ikusi, WhatsApp-ko desinformazio ia guztia tsunami erdaldun gisa gure gainean abailtzen, eta ekologia desagertzen maskara eta plastikoen artean gure askatasuna gutxieneko mailara ekarri. Euskaldunak izan beharrean kukurutxak edo "bitxobolak" izan gara, lur azpian, isilik, urruneko aginduak betetzen irizpide propiorik gabe.

Eta igaro dira pandemiaren momenturik gogorrenak eta, osasun ondorioez gain, ez da krisi ekonomiko larri bat baino gelditu. Igaro dira pandemiaren momenturik gogorrenak eta orain gure txanda da, benetako elkartasunarena, ze, betiko legez, lana eta elkartasuna baino ez zaigu gelditzen egoera latz hau gainditzeko.

Beraz, balkoietan txalotzea ondo badago ere, ez da nahikoa. Ez da nahiko txalotzea eta bitartean Amazonen jantziak edota kirol tresnak erostea. Ez, elkartasuna harago doa, hau da, gure maila ekonomikoa berreskuratu nahi badugu, berton

Orain gure txanda

erosi beharko dugu, berton sortu lanpostuak eta berton ordaindu zergak, horrela soilik lortuko baitugu gure herria altxatzea. Zeren eta eman dezagun bueltatxo bat gure herritik eta ikusiko ditugu tabernak eta jatetxeak itxita, haur-eskolak eta akademiak isilik, dendak zabaldu ezinik eta hainbat lagun langabezia edo langabeziaren atarian zerbitzu sozialak gainezka jartzen. Eta horiek guztiak txalorik jaso barik; txalorik ez, baina zaplaztekoak bai. Aurten oporretan Thailandiara joan beharrean, Gorbeia edo Bakiora joan beharko dugu, benetako elkartasunerako garaia baita.

*Berton erosi beharko
dugu, berton
lanpostuak sortu eta
berton zergak ordaindu*

Eta elkartasun horren baitan ondo legoke gure herriko dendetan erostea, eta gura duguna ez badago alboko herrieta-koetan. Zero kilometro, zero metro ezin denean. Eta gura dugun jantzia ez badago nahi dugun kolorean, ba dauden artean politena erosi, eta geuk jarriko dugu modan, eta gure tabernak, jatetxeak, akademiak, loradendak, optikak, ile-apaindegia eta gainerako zerbitzuak erabiliz gure he-

rria altxatzen lagunduko dugu. Eta, modu berean, informazioa ere bertokoa eta toki-koa, geurea, Aikor! esate baterako. Guretzat hori baita elkartasuna, norberak hiru euro gehiago gastatzea eta sei herriari itzultzea.

Izan ere, hainbat eta hainbat bider entzun izan dugu produktu baten kostu erreala kalkulatu behar dela, alegia, produktu horren prezioaz gain, produktu hori biltzen duen plastikoa, produktuaren bizi-tzaren amaieran sortzen duen kostua eta ingumenean duen eragina, hau da, daukan kostu globala kontuan hartu behar dela. Eta hori agintariei eskatzen badiagu, gauza bera egin behar dugu guk geuk ere. Adibidetzat demagun prakak erosten ditugula Ameriketako konpainia ezagun horietako batean euro gutxi batzuk aurreztearren, aurrezten baditugu, eta izan gaitezen baikorrak eta jo dezagun, zorte handiz, lau euro aurreztu ditugula, ziurrenik konpainia horrek hemen behar besteko zergarik ez duelako ordaintzen. Orain egin dezagun kostu globalaren kalkulu matematikoa hurrengo ekuazioaren bidez: geuk, $X-4=$ (zantalantzako elkartasuna); gizarteak $X-zergak - Asegurantzak - Soziala - lanpostuak - IRPFa =$ langabezia + zerbitzu publiko txarragoak + osasun zerbitzu eskasagoak + gizartearen-tzako zerbitzu gutxiago + hezkuntza preka-rioagoa + kalte ekologiko handiagoak.

Orain gure txanda da. Gure esku dago, nire eta zure esku.

Alaia
fruta-denda
Etxez etxeko zerbitzua
Bertoko produktuak
Talleri, 5
48170 Zamudio
94 485 05 85

ama
taberna
Leizaola plaza, 7 - behea (ZAMUDIO)
94 655 93 69

HARATEGIA
ALBERTO
Arbolantxa, 4
T: 94 452 08 25
48170 ZAMUDIO

AmAr
ileapaindegia
Asteartea-ostiralea:
9:00-19:00
Laburuntza:
8:00-13:30
Uribe plaza, 1 behea
Zamudio
94 4520419

CAFE-BAR
BIDE-GORRI
Txinbo kalea, 9
48170 ZAMUDIO
94 452 26 75
Askotariko pintxoak - Plater konbinatuak
8:00etatik irekia
WIFI gunea

Carrefour
express
ORDUTEGIA
Astelehenetik ostiralera arte
9:00-14:30 / 17:00-20:30
Larunbatan
9:00-14:30
Pago kalea, 5
48170 ZAMUDIO

Sondikako trenbide-lanak zehazten dituen azterlana jendaurrean ipini da

Ola-Sondika informazio-azterlana. Txorierriko trenbidea eta haren ingurumen-inpaktuaren buruzko azterlana jendaurrean ipini dira, korporazioek, elkarteek eta herri-tarrek alegazioak aurkeztu ahal izateko. Azterlanak leku hauetan kontsultatu daitezke: Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Sailko Garraio Azpiegituren Zuzendaritzan (Gasteiz), Sondikako udaletxean eta euskadi.eus webgunean, Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Sailaren Garraioen ataleko Azpiegitura-proiektuei buruzko informazioaren atalean. Ebazpena azken aldiz argitaratu, eta hurrengo egunetik aurrera 30 eguneko epea dago alegazioak egiteko.

Informazio-azterlanaren helburua hau da: Artxandako tunel berriaren eta Sondikako lurpeko geltoki berriaren artean trenbide bikoitzeko tren-ingurabide bat egiteko lanak zehaztea. Proiektuaren baitan aurreikusi da Ola auzoan aire zabaleko geltoki berria egitea, eta Eusko Trenbide Sareak (ETS) Lutxanan duen kotxe-tokira iristeko adarrarekin eta Lezamarako adarrarekin loturei erantzuna ematea. "Trenbide bakarreko egungo linearen arazoa konponduko da eta ETSK etorkizunerako aurreikusitako trafikoaren igoerari eta us-tiapen-araubideari heltzeko ezaugarriak ezarriko dira".

Ingurabideak 1.890 metroko luzera izango du eta, horietatik, 1.445 metro lur

azpitik igaroko dira. Ingurubidetik adar bi aterako dira: bata egungo trenbidea eta Lezama lotzeko trenbide bakoitzeko adarra izango da (545 metro) eta besteak egungo trenbidea eta Lutxanako kotxe-tokia lotuko ditu (754 metro). Trazadurak guztira 3.189 metro izango ditu eta, horietatik, 2.020 metro lur azpitik igaroko dira.

Ilbilbidean tunel bi egongo dira: Arestiko tunela (742 metro), tarte nagusia; eta Mitxeneko tunela (70 metro), Lezamarako adarrean. Gainerako lur azpiko tartean, hauek egongo dira: tunel faltsua Arestiko tuneletik Sondikako lurpeko geltoki berriraino, eta gaur egungo trenbidearekin lotzeko adarrak, hura lurrazalera irten arte.

Lutxanaranzko adar berria Sondikako lurpeko geltoki berritik abiatuko da Lutxanarako bidearekin bat egin arte. Lezamarako adarra, bestalde, Sondikako lurpeko geltoki berritik irtengo da, Mitxena kalearen azpitik igaroko da, eta Berreteaga industrigunera sartzeko pasabidera ailegatu baino lehen bat egingo du egungo trenbidearekin. Adar honetan Mitxeneko tunela egongo da. "Aurreikusi da tunela egungo geltokitik hurbil egitea, isolatutako eta maila bakarreko eraikuntza baten azpian, trazadura iparraldera eraman behar ez izateko eta etxebizitza-bloke batzuetako sotoetan ez eragiteko". Lanetan 80 milioi euro jarriko dira eta, aurreikusita-koaren arabera, 61 hilabete iraungo dute.

ERREKA
JAT
ETXEA

Eguneko menua, asteburuko menu berezia, karta, enpresen bazkariak, jaunartzeak, familien bazkariak

Arteaga, 80
Zamudio 48170 (Bizkaia)
Tfnoa: 94 452 14 19
Faxa: 94 452 26 29

GORBEIA MERTZERIA

Gorbeia kalea, 7
ZAMUDIO
94 655 90 06

Hortz-klinika IDOIA ZUBIETA

Osasun-zentroa & Hortz-estetika
HORTZ-IMPLANTEAK - ESTETIKA-ORTODONTZIA

Aireliza doktorea, 11. - 1. edk.
48011 BILBAO
T: 944 416 322

Unibe Plaza, 1
48170 ZAMUDIO
T: 944 521 370

KURREGOITI JATETXEA

Lauroeta etorbidea, 27
48180 Lolu-Bizkaia
T-Faxa: 94 453 24 40
restaurantekurregoit.com

elekma

LURRATZEREN BAT DUTEN ETXETRESNA ELEKTRIKO BERRAK
TELEBISTAK ETA ETXETRESNA ELEKTRIKO TOKIAK

lehenengo markak • Preziarrik onenak
BOSCH, SIEMENS, BALAY

Tasoleri etorbidea, 25-3.N. • 48180 Lolu
T: 944 539 232
www.elekma.es

Lzpilen

PARAFARMAZIA BELAR-DENDA

Sabino Arana, 3 Iorja - 48150 SONDIKA (Bizkaia)
94 655 80 00 - 689 99 88 43 - lzpilen@gmail.com

Uda 2.0 kanpaina egongo da

Ohiko udalekuak bertan behera gelditu dira, baina, lana eta familia uztartu ahal izateko, Sondikako Udalak beste aukera bat ipiniko du herriko familien eskura: Uda 2.0 kanpaina. Kanpaina 6 urtetik 12 urtera bitarteko umeentzat da, ekainaren 29an hasiko da eta lau aste iraungo du.

Kanpainaren formatua gaur egun hartu beharreko osasun- eta higieneturrietara egokituko da. Horrela, bada, udalekuak goizez egingo dira, 09:00etatik 14:00etara, eta gehienez 10 lagun egongo da talde bakoitzean (begiralea barne). Umeak udalerriko hainbat lekutan jasoko dira eta bertan tenperatura hartuko zaie eta eskuak garbitu beharko dituzte. Gainera, ume bakoitzak bere gauzak eraman beharko ditu, hala nola maskara, gela eta tailerrak egiteko materiala. Uda 2.0 kanpaina toki hauetan egingo da: Kultur Etxea I eta II, Sondikako Kultur Etxea, San Joan landa eta Gorondagane eskola. Leku horietan, ibilbideak zehaztuko dira eta guztientzako eremuak sarritan garbituko dira. Behin-behineko izen-ematea ekainaren 10tik 14ra arte egin ahalko da sondikagara.eus webgunean, eta izen ematea, ekainaren 18tik 21era arte.

Ezohiko uda izango da aurtengoa eta, azaldu dutenez, Sondikako Udalaren

lehentasuna hau da: osasun-agintariak onartutako eta familiekin adostutako udalekuen formatua egitea. Bestalde, baliteke Euskadi 3. fasean sartzea eta udalekuen moduko jarduerak arautzea, eta horregatik, udalaren ustez, datozen egunotan Uda 2.0 kanpainaren aurre-matrikula egin daiteke. "Osasun-agintarien eta deskonfinamenduaren bilakaeraren menpe gaude, baina badakigu familia askok alternatiba bat behar dutela", esan du Xabier Zubiaur Sondikako alkatea. "Ziur gaude osasun-agintariak datozen egunotan jarduera arautuko dutela. Sektoreko enpresek asteak daramatzate alternatibak aztertzen, eta leku berriak eta giza baliabideak aurreikusi behar arren, ahaleginak mereziko du, sondikoztarrei lana eta familia uztartzen laguntzen badiogu".

500 euroko laguntza, Loion

Loiuk 500 euroko laguntza emango die seme-alabak zaintzeko pertsona kontratatu behar duten familiei. Josu Andoni Begoña Loiuko alkateak bere webgunean adierazi duenez, neurriak loiuztarrei lana eta familia uztartzen laguntzea du helburu, eta ekimenara udalekuetarako aurreikusita zeuden 50.000 euro bideratuko dira.

Laguntza jaso ahal izateko, baldintza hauek bete behar dira: Loion 2020ko apirilaren 1a baino lehenagotik erroldatuta egotea, 14 urtetik beherako seme-alabak izatea eta lanean ibiltzea. Guraso bakoitzak familia bada, eskatzaileak besteren konturako langilea izan behar du, eta lana modu presentzian edo erdipresentzian egin. Kasu horretan, jardunaldi

osoko kontratua izan behar du, eta modu presentzian gutxienez jardunaldi erdia egin; jardunaldi erdiko kontratua balitz, lana modu presentzian egin behar luke. Bestalde, guraso biko familien kasuan, haietako batek jardunaldi osoko kontratua izan behar du, eta besteak, jardunaldi erdikoa edo gehiagokoa. Gainera, gurasoetako bat autonomia bada, besteak besteren konturako langilea izan behar du, eta jardunaldi osoko kontratua izan.

Eskaerak irailaren 15etik aurrera aurkeztu ahalko dira, eta familia bakoitzak gehienez 500 euro jasoko du. Seme-alabak zaintzeko pertsona denbora-tarte honetan kontratatu beharko da: 2020ko apirilaren 1etik urriaren 30era bitartean.

Iz
Ile-apaindegia
estetika

Txantxangorri, 2
ZAMUDIO
946 036 943

OPTIKA IKUSLAN

Arbolantxa kalea, 5, behea
ZAMUDIO
Tel.: 94 452 28 18

ZAMUDIO-DERIOKO LURLANGILEEN ETXEA

Santi Mami suzua, 1
Tel.: 94 454 10 06
Faxa: 94 454 12 15
48170 Zamudio (Bizkaia)

SANTI MAMI
ALMATARITZA

Herrea Pedrosa Gelp. 517
COOP. SANABARRA ZAMUDIO-DERIO
Tel.: 94 454 13 77 - 689 04 31 15
Faxa: 94 454 12 15

GAMINIZ
JATETXEA

Tel/Fax: 944 317 025
email: gaminiz@gaminiz.com

Ibaizabal 212, Parke Teknologikoa
48170 Zamudio - Bizkaia
GPS: 2°51'41" N 43°17'37" N

www.gaminiz.com

Larrabetzuk 52.000 euro zuzenduko ditu diru-laguntzetara

Prentsa-ohar baten bidez jakinarazi dutenez, Larrabetzuko Udalak guztira 52.344 euroko diru-laguntza emango du aurten. Diru-partida hainbat sektoretara zuzenduko dute, hala nola, kirolera, kulturara, euskarara eta beharrezana duten familiengana. Zehatz-mehatz, 18.787,84 euro banatuko dituzte herriko kirol-elkarteen artean, eta 17.560 euro, kultur elkarteen artean. Era berean, 2.478 euro erabiliko ditu beharrezana duten familiek egindako eskaerei erantzuna emateko; 460 euro, putzu septikoak garbitzen laguntzeko; eta 1.058 euro, euskara ikasten laguntzeko. Bestalde, gurasoen elkarateak 9.000 euro jasoko du; Gure Etxeak, 2.500 euro; eta Harrera elkarateak, 500 euro.

Lauroetako pasealekua berritu da

Josu Andoni Begoña Loiuko alkateak bere webgunean adierazi duenez, berritze-lanak egin dira Lauroetako pasealekuan. "Begi-ratokira ailegatu aurretik dauden hesiak hondatuta zeuden eta horregatik ipini ditugu berriak", idatzi du. Hesi-tako zutabeak berritzeko lanek hilabete bat iraun dute, eta zutoinak aldatzeaz gain, zimendu berriak jarri dira. Begoñaren hitzetan, hainbat auzotar ibili ohi dira pasealekutik, ariketa fisikoa eta korrika egiteko eta paseatzeko. Pasealekutik zehar La Peña begi-ratokira ailegatzeko da. "Hori altxor handia da eta handik Loiu zein Txorierriko harana ikus daitezke". Berritze-lanei esker, "ingurua eta pasealekua aisialdirako leku magi-koa bihurtu ditugu loiu-zar guztiek goza dezaten".

Autokarabanan konfinatuak

Konfinamenduak Zamudioko autokarabana-eremuan harrapatu ditu hiru familia, eta bakoitza arrazoi batengatik dago bertan. Guztira sei lagun dira eta Itxaso Berreteaga barrikarra haietako bat da. "Ospitale psikiatrikoan egiten dut lan eta Trebiñun bizi naiz. Gune hau atundu zutenetik, lanera autokarabanaz etortzen naiz joan-etorri-rik ez egiteko, eta libre dudanean, etxera itzultzen naiz. Hala ere, konfinamendua dela-eta hemen gelditu behar izan dut". Berreteagak bere auzokideen berri ere eman digu. "Gure autokarabanan bi lagun gaude, eta gutaz gainera, senar-emazte bikote bi daude gunean. Bikote bat Getxokoa da eta senar-emazteak erretiratu daude. Konfinamenduak oporretara zihoazela harrapatu zituen, eta beren alabetako bat arrisku handiko pertsona denez, etxera ez itzultzea erabaki zuten. Beste bikotearen alaba ere arrisku handiko taldekoka da, eta senar-emazte biek lanean jarraitu behar izan dute. Horregatik ebatzi dute denboraldi batez autokarabanan bizi izatea, alaba COVID-19tik ahalik eta gehien babesteko". Gainera, Berreteaga-

gak aipatu digunez, lehen Madrilgo kazetari bat ere izan zen autokarabana-eremuan. "Europara bidaian harrapatu zuen itxialdiak, baina osasun-arazoek eraginez etxera itzuli behar izan du".

Hiru bikoteek autokarabanan ibiltzeko ohitura handia dute eta, ondorioz, konfinamendua ondo pasatzen dabilte. "Atea irekitzen dugu eta kalean gaude. Gainera, beharrezkoak diren zerbitzu guztiak eskura ditugu autokarabana-eremuan, eta herrigunea 50 metrora dago. Erosketak-eta egitera joaten gara eta dendakoek ezagutzen gaituzte. Zamudioztarrak oso jatorrak dira eta aurreko egunean alkateordeak maskarak eta desinfektatzaileak ekarri zizkigun. Egia esan, ondo daramagu eta gure artean ere ondo moldatzen gara. Era berean, udaltzainek eta ertzainek ondo babesten gaituzte".

Gustura egon arren, guztiok moduan, konfinamendua noiz altxatuko zain daude. "Etxera joan, eta handik eta hemendik ibili ahal izateko". Getxoko senar-emazteek oporretako bidaia jarraituko dute, ziur asko.

OAKLAND ENGLISH
LEHENDAKARI LEIZADIA PLAZA, 2
ZAMUDIO
946522857

ITURRIGANE, 2
SONDIKA
EGUNERO
8:00-22:00
635584941

Sondigarbi
GARBITEGIA

Herritarrentzako laguntzak

a: www.republica.com

COVID-19ak eragindako krisia osasun-arlokoa ez ezik, ekonomikoa ere bada, eta udalek beharrezkoak diren herritarrei eta familiei laguntzeko diru-partidak prestatu dituzte. Sondikako Udalak, esaterako, 40.000 euro bideratuko ditu familiei laguntzeko. Diru horretatik, 11.000 euro tupper solidarioetara zuzenduko dira; eta 30.000 euro, Gizarte Larrialdietarako Laguntzen aurrekontua osatzera (guztira 101.000 euro). Beharrezkoa izanez gero, urte amaierara arte, Gizarte Larrialdietarako Laguntzetara diru gehiago bideratzeko konpromisoa hartu du udalak. Era berean, zergei lotutako beste neurri batzuk hartu dituzte; trakzio mekanikoko ibilgailuen zergak ekainetik aurrera ordaindu ahal izatea, haien artean.

Bestalde, Zamudioko Udalak ohiz kanpoko diru-partida bi, 25.000 eurokoak, ipini ditu gizarte-premietarako laguntzak emateko, eta datozen hila-beteetan laguntza gehiago ipiniko du herritarren esku, "egoera berri honetara

egokituz joan daitezen eta ekonomia berpizteko". Enplegua sustatzeko ekintzak ere egingo dira.

Derioko Udalak adierazi dutenez, Eusko Jaurlaritzak emandakoari eta udalak berak ipinitakoari esker, guztira 80.000 euro dituzte gizarte-laguntzetarako, eta beharrezkoa balitz, udalak diru gehiago ipiniko luke. Lezamako eta Larrabetzuko Udalek ere harreman estua dute Mankomunitateko gizarte-laguntzailearekin, herritarren beharrezkoak ezagutzeko eta horiei erantzun ekonomikoa emateko. Horren harira, Larrabetzuko 2.478 euroko diru-laguntza onartu berri du beharrezkoak diren familiei laguntzeko, eta trakzio mekanikodun ibilgailuen gaineko zerga uztailaren 31ra arte ordaindu ahal da.

Azkenik, Loiuko Udalak ere zenbait neurri ekonomiko hartu ditu herritarrei laguntzeko, hala nola, gizarte-larrialdietarako laguntzen zenbatekoa eta horiek eskatzeko epea handitzea, zergen ordainketa atzeratzea, aparteko diru-funtsa sortzea eta jaietarako aurreikusita zegoen diru-partida talde zaurgarriengana bideratzea.

Lagatzu Eguna ospatuko dute

Zamudioko euskara elkartearen kideek 20 urte daramatzate Lagatzu Eguna ospatzen, eta erabaki dute COVID-19ak ez duela aurrean euskara baztertuko. Horregatik, eta "Ukondo ukondo euskaraz ze ondo" lelopean, deia egin diete zamudioztarrei ekainaren 20ko asteburuan leihotetan eta balkoietan Lagatzuren bandera ipini eta Lagatzu Eguna ospatu dezaten.

Bestalde, gogora ekarri dutenez, Lagatzu Eguna-Euskal Jaia beti izan da oso parte-hartzailea eta aurrean ere hala izatea nahi dute. Horretarako, herritarrak animatu dituzte bideoak, audioak, testuak, marrazkiak, bertsoak... egitera. Lanak bakarka zein taldeka egin daitezke eta helbide elektronikoko honetara bidali ahal dira ekainaren 23ra arte: lagatzueguna@gmail.com.

Udalekuak bertan behera

Lezamako Udalak, Derioko Udalak eta Loiuko Udalak aurrean udalekuak bertan behera uztea erabaki dute, parte-hartzaile guztien osasuna eta segurtasuna bermatzeko. Bakoitzak bere informazio-kanalaren bidez azaldu duenez, ez da erabaki erraza izan, "baina segurtasun- eta higie-neurriak %100ean bermatzeko zailtasunak ikusita, erabaki zentzuzkoa eta arduratsua da". Nolanahi ere, udan egiteko beste aisialdi-aukera batzuk aztertzen dabilta.

Bestalde, Zamudioko Gaztestazioa UDA 2020 egitasmoa prestatzen hasia da. Udan bidaia antolatuta ohi dute, baina aurrean hori egin ahal dauden ez dakitez, beste aukera batzuk aztertzen dabilta, osasuna arriskuan jarri barik, baina udako programarik gabe ez geldituzko.

Sendatu
Fisioterapia
Liliana Diaz Charry
elkargokide-zk.: 992

Aretxalde, 68 behea
48196 LEZAMA

vidicha@yahoo.com

688 763 457

ZAMUDIO
Loteria Nazionale

Leizaola L. plaza, 7
Tel.: 94 452 09 59
Faxa: 94 656 69 95
josuastorkiza@gmail.com

Hotelak, kaltetuenetarikoak

t: Gaizka Eguzkitza

"Egoera larria da, batez ere ezer ez dakigulako", dio Sorkunde Landeta Matsa Lezamako hoteleko jabeak. Matsa txikia da, 16 gela ditu eta hiru lagunek egiten dute lan bertan: Sorkunde berak, senarrak eta garbitzaile batek. Hotela maiatzaren 11n ireki zuten. Batzuen iritziz, goizegi. "Batzuek galdetu ziguten zergatik zabalduko genuen eta erantzuna oso argia da: itxita jarraitzen badut, ez dut sosik ere irabaziko; irekitzen badut, oster, behintzat gelaren bat alokatuko dut".

Lehenengo astean, esate baterako, lau lagunek egin zuten lo Lezamako landetxe horretan. Normalean, langileak, turistak eta erromesak dira Matsa hotelaren bezeroak. "Orain dela 20 urte amaginarrebak jarri zuen martxan landetxea eta, harrezkero, betiko bezeroak ditugu. Enpresak itxita daude, baina apurka-apurka, deiak jaso ditugu gelak alokatzeko. Bestetik, erromes gutxi etorriko dira".

Bisitariak ezin dituzte esparru komuna erabili eta nork bere gelan gelditu behar du. Terraza ere erabiltzeko aukera dute. Segurtasun-tarteak errespetatzeaz gain, Matsakoek bereziki zaindu dute garbitasuna. "Maskarak eta gela erabiltzen ditugu. Gel-banagailuak ere jarri ditugu bezeroen eskura. Eta gelak garbitzeko, lexia eta bakteriak kentzeko produktuak erabiltzen ditugu. Horretarako,

Apurka-apurka bagabiltza etxetik ateratzen. Itxialdia arintzeko neurriak ezarri arren, ezjakintasuna da nagusia eta jendeak taldeka batzeari dio beldur. Bidaiaitzeko aukera ere zabaldu da, baina nork dauka leku ezezagunak eza-gutzeko gogo? Argi dago COVID-19 birusak eragindako krisiak bereziki kolpatuko duela turismoa. Eta hotelak eta landetxeak, noski. Hiru hotelekin hitz egin dugu eta sektorearen egoeraren berri eman digute: Lezamako Matsa, Derioko Hotel Seminarioa eta Zamudioko Aretxarte. Ez dira oso pozik agertu.

lainoztagailuak ere erosi nahi ditugu, baina oraindik ezin izan dugu, denda askotan agortu direlako".

Sorkundek beltz ikusten du etorkizuna, baina alde ona ere ikusten dio krisialdiari. "Adituek diote gaixotasuna udazkenean piztuko dela berriro. Ez dakit, gurea hotel txikia da, semea bezalakoa, eta edozein gauza egingo genuke aurrera ateratzeko: ordu gehiago lan egin behar badira, egingo ditugu. Bitartean, martxotik maiatzera bitartean oporraldi txiki bat izan dugu eta hori gu bezalako autonomoentzat luxua da".

Berritzaileak izateko garaia

Lezamatik gertu Aretxarte hotela dugu, Zamudion. Horiek astebete beranduago ireki zuten terraza, maiatzaren

19an, eta hurrengo astean, hotela. "Krisiak dena aldatuko du, esate baterako, zelan zerbitzatu: lehen bezeroak aukeratzaren zuen non eseri; orain aldiz, guk eraman behar dugu mahaira. Egoera berri honetara egokitu beharko dugu, berritzaileak izateko garaia izango da", uste du Egoitz Ayarza Aretxarte hoteleko zuzendariak. Ezjakintasuna ere bada Egoitzen ardura handienetariko bat. "Turismoak harremana du hainbat sektoreekin eta kezkatuta gaude. Ez dakigu zelan gaindituko dugun urtea. Laguntza beharko dugula uste dut".

Aretxarten 30 gela daude eta guztira, 32 langile aritzen dira bertan. Terrazan, 20 mahai jarri dituzte eta bazkariak eta edariak eskaintzen dituzte bertan. Lane-gunetan, Teknologia Parkeko langileak

"Gurea hotel txikia da, semea bezalakoa, eta edozein gauza egingo genuke aurrera ateratzeko"

*"Kezkatuta gaude.
Ez dakigu zelan
gaindituko dugun
urtea. Laguntza
beharko dugu"*

*"Susperraldia motela
izango da: hiruzpalau
urte beharko ditugu
normaltasuna
berreskuratzeko"*

dira Aretxarteko bezeroak; era berean, udan batez ere ekitaldiak antolatzen dira bertan. "Aurten, 30 ezkontza ospatzeko asmoa genuen, baina datorren urterako atzeratu behar izan ditugu".

Hotel solidarioa

Derioko Hotel Seminarioa Txorierriko handienetarikoa da: 75 gela eta 12 langile ditu. Besteen moduan, itxita egon da azken hilabete hauetan; hala ere, lagun batzuek bertan egin dute lo. "Eusko Jaurlaritzako Turismo sailak adierazi zigun Osakidetzako langileek gelaren bat beharko zutela eta hotela eskaini genuen. Hasieran kutsatzeari beldur genion, baina poz-pozik gaude esperientziarekin. Apirilaren 6an, lehenengoak etorri ziren eta azken asteotan 30 mediku eta erizain izan ditugu. Apurka-apurka nor bere etxera joango da", aipatu digu Eurne Berben ja-beak. Betiko bezero batzuek ere egin dute lo Seminarioan azken aste hauetan.

Garbitasunari dagokionez, Derioko hoteleko lagunek Jaurlaritzak emandako argibideei jarraitu diete. "Xaboa, maskarak, eskularruak eta holtzak erabiltzen ditugu. Era berean, ostalaria gurean dagoen bitartean ez dugu gela garbitzen, harre-

mana ekiditeko; alde egiten duenean, aldiz, egun batean aireztatzen dugu gela; hurrengoan, garbitzen dugu; eta ondoren, astebeteko koarentenan uzten dugu, inork ez erabiltzeko".

Etorkizunari begira, Eurne ez da oso baikorra. "Edozein gauzak du eragina turismoan. Beraz, era berriak asmatu beharko ditugu jendea berriro erakartze-

ko: adibidez, prezioak jaitsiko direla uste dut. Txorierriko hotelok abantaila izango dugu: oso handiak ez gara eta bertan ez dira jende askorik batuko. Susperraldia egon egongo da, baina motela izango da. Nik esango nuke hiruzpalau urte beharko ditugula erabateko normaltasuna berreskuratzeko. Borrokatuko dugu horretarako".

astikenemotor
www.ASTIKENEMOTOR.com

DERIO - 946 451 781

- Plater konbinatuak
- Ogitarakoak
- Kaxolak

BIZKARGI KAFETEGIA
Euskal Herria Kalea
48160 - Derio (Bizkaia)
94 454 16 55

**ELORRIETA
INSTALACIONES**

ETXE- ETA INDUSTRIA-ELEKTRIZITATEA

Uribe kalea, 12 behea Derio 48160
94 454 03 86
639 57 98 48 - 639 58 25 47

“Berrikuntza oso garrantzitsua izan da beti; orain, funtsezkoa da”

JOSEBA URBIETA | Bizkaiko Parke Zientifikoaren eta Teknologikoaren kudeatzailea

Bizkaiko Parke Zientifikoan eta Teknologikoan (Zamudioko eta Derioko Campusak) sektore aurreratueta 271 enpresa, zentro teknologiko, elkarte eta fundazio daude, eta gehienbat arlo hauetan dihardute: IKTak, biozientziak/osasuna, I+G, energia eta ingurumena, aeronautika eta elektronikoa. Horietan 10.000 lagunek baino gehiagok egiten dute lan.

t: Itxaso Marina Ondarroat

Nola eragin dio pandemiak Parkearen bizitzari?

Parkea kudeatzen duen sozietateak hasiera-hasieratik ulertu zuen enpresei eta pertsonen zerbitzu gehigarria eman behar zitzaiela, pandemiak sortutako ziurgabetasunei erantzuteko. Hortaz, zerbitzu jardueratan buru izateko eta hainbat zerbitzu emateko konpromisoa hartu du Parkeak. Enpresen % 90ekin etengabeko harremana izan dugu eta, besteak beste, komunikazio-kanal zuzena, konfidentziala eta noranzko bikoa sortu da, COVID-19aren kasuei buruzko informazioa eta kasuen trazabilitatea partekatze eta garbiketa-, segurtasun- eta mantentze-zerbitzuen berri emateko. Kanala higie- eta segurtasun-protokoloak eta hainbat erakundek abian jarritako laguntzak zabalteko bidea ere izan da. Bestalde, uki- menik gabeko termometroak banatu dira eta Parkeko eraikin nagusiko sarbideetan tenperatura-arkuak ipini dira. Halaber, laneko babes- eta prebentzio-protokoloak idatzi dira eta enpresek oinarritzat erabil ditzakete barne-protokoloak osatzeko.

Eta enpresei?

Lehen aipatutako komunikazio-kanalari esker, 242 enpresarekin izan dugu harremana: 162 enpresatako langileak etxetik dabilta lanean; 66 enpresetakoak, modalitate mistoan (tefelana eta aurrez aurrekoak); lau enpresetako langileak, aurrez aurreko modalitatean; eta 10 enpresa itxita daude, hala nola hotelak, jatetxeak, haurtzaindegia, kirol-ekipamenduak eta heziketa-zentroak. Laburbilduz, Parkean 10.000 pertsonatik gora dabilta lanean,

“Aitzindariak gara COVID-19aren aurkako ekintzen eta konponbideen garapenean”

“Teknologiak eskaintzen digun aukera aprobetxatu behar dugu, eta indartuta ateratu”

baina alarma-egoerako unerik murriztaileenetan 500 pertsona baino gutxiago etorri dira hona lan egitera. Beste aldetik, azpimarratu behar da 81 enpresak osasun-alarman funtsezkoak izan direla: batzuk, jorratzen duten arloagatik –osasuna, farmazia eta elikagaigintza kasu –; eta beste batzuk, azpiegitura kritikoen mantentze-lanetan aritzen direlako, esaterako, komunikazio-azpiegituren eta azpiegitura elektrikoaren mantentze-lanetan.

Gainera, enpresa asko COVID-19ari aurre egiteko egitasmoetan dabilta lanean.

Estatuan, aitzindariak gara COVID-19aren aurkako ekintzen eta konponbideen garapenean. Horrela, bada, Parkeko enpresa batzuek norbera babesteko ekipamenduak egiten dituzte; beste batzuek aplikazioak garatzen dituzte; eta beste

batzuek, txertoak, tratamenduak, diagnostiko-probak... WEBINAR PARKEAK egitasmoaren bi edizioetan ere enpresetako pertsona askok hartu dute parte, COVID-19ari lotutako ekonomia- eta osasun-arloetako gaiak lantzeko.

Urratsak egiten gabilta erabateko deskonfinamendurantz. Nola ikusten da “normaltasun berria” Parkean?

Ziurgabetasun asko dakartzkigu, protokoloak ezarri behar dira eta. Protokoloei jarraituta, pertsonak pixkanaka itzuliko dira euren lanpostuetara, baina jakin badakigu enpresa batzuetako langile guztiak ez direla irailera arte bulegora itzuliko. Egoera honetan, ezinbestekoa da enpresa-jarduera pixkanaka berreskuratzeko ahalbidetuko duten jarduketa-formulak ezartzea, langileen erabateko babesari lehentasuna emanez. Pertsona asko batzen diren ekintzak nola egingo diren ez dakigu, adibidez, bilerak, kongresuak edo ikastaroak. Ekintza horiek ahalbidetzen dituzten tresna informatikoen erabilera orokortu da, eta teknologiak eskaintzen digun aukera aprobetxatu behar dugu, eta indartuta ateratu. Horren harira, Parkeak baditu lekua eta teknologia, eta bezeroek horiek erabili ahaliko dituzte. Izan ere, lan-jardueran aurrez aurreko harremana eta teknologiaren bidezkoa batuko dira. Gu pertsonak babesteko eta prebentziorako protokoloak garatzen gabilta, jarduera berreskuratzen joateko. Parkean, enpresak 21 eraikinetan kokatzen dira eta horietan pertsona asko batzen dira: zerbitzu komunei eutsi behar zaie, jarduera ekonomikoari berriz ekin diezaiozun.

Zein neurri hartu edo hartuko dira enpresei laguntzeko?

*“Enpresa gehienek
I+G saila dute eta
mehatxua aukera
bihurtzeko
dabiltza lanean”*

zenbat itxi dira... Hala ere, baikorra izan nahiko nuke, eta etorkizuneko bilakaera gako nagusi bitan aurkeztu. Alde batetik, Parkeko enpresak sektore aurreratueta-koak eta dibertsifikatueta-koak dira eta, hortaz, ez dute kalte bera jaso. Esaterako, hegaldirik egon ez direnez, sektore aeronautikoan eragin negatibo argia egon da, baina hori sektore farmazeutikoak eta bioteknologikoak izandako gorakadarekin oreka daiteke, baita sektore aeroespazialean egon den eragin txikiarekin ere. Beste aldetik, enpresa gehienek I+G saila dute eta mehatxua aukera bihurtzeko dabiltza lanean, COVID-19aren aurkako borrokan egindako garapenek erakusten dutenez. Gure erronka enpresen ondoan egotea da, orain arte moduan, entzuten eta elkarrekin irtenbide bateratuak bilatzen. Ingurunea kudeatzen duen sozietatea den heinean, Parke Teknologikoak enpresekin eta pertsonekin konektatu behar du, deskonfinamenduan zein euren garapenean laguntzeko.

Batzuen ustez, krisiek aukera ekartzen dute, eta horrelakoetan irudimena ezagutza baino garrantzitsuagoa da. Hala da?

Berrikuntza oso garrantzitsua izan da beti; orain, funtsezkoa da. Digitalizazioa, telelana... di-da sartu dira eta, gainera, geratzeko iritsi dira. Parkeko enpresek talentu handia dute eta, gurea bezalako ingurune batean, hori banakako gaitasuna biderkatu dezakeen ezagutza-ekosistema bihurtzen da.

Martxoaren 24an, euskal enpresasarerako beste neurri orokorrez gainera, Eusko Jaurlaritzak berariazko neurri bat bultzatu zuen Parke Teknologikoen Sarean alokairu-erregimenean dauden enpresetarako. Hori dela eta, enpresek 3-6 hilabete atzeratu dezakete alokairuaren eta mantentze-gastuen ordainketa. Gaur egun, 33 enpresak heldu diote neurri horri eta, ondorioz, milioi bat euro inguruko atzerapena egongo da datozen urteetan. Era berean, enpresek segurtasun-tarteak betetzea ahalbidetzen duten guneak izango dituzte eskura; gune horiek modu

egokian hornituko dira: segurtasun-neurriak, temperatura neurtzea, maskarak, eskularruak, gelak... Argi dagoenez, Bizkaiko Parke Zientifiko eta Teknologikoan egotea abantaila da, eta enpresek kontuan hartu beharko lukete non konkatu erabakitzeko orduan.

Zein erronkari egin beharko diete aurre Parkeak zein bertako enpresek, gaur egungo egoeratik onik ateratzeko?

Pandemiak hainbat estatistika eman-gu dizkigu: zenbat enpresa kaltetu diren, zainketa intentsiboetan zenbat dauden,

yedra floristas

Mikel Zarate, 2 · 48150 Sondika · Bizkaia
Telefonoa: 94 453 14 57 · yedrainterflora@hotmail.com

JB Construcciones-Reformas
IÑIGO BARCENA
Igeltserotza orokorra

Especializatea:
Xafra-lanak
Zoruak

944522910 - 665703512 - 652772016

Al-ahaindegia

Mª Antonia Llodio TXPI

Txorienko etorbidea, 6
Tel.: 94 452 02 70

48170 ZAMUDIO (Bizkaia)

Inguruneko eragilea

Politeknika Ikastegia Txorierrik 40 urte daramatza Bizkaiko gazteak Lanbide Heziketan trebatzen. Gizartea, teknologia eta hezkuntza izugarri aldatu dira lau hamarkadatan, eta Politeknikak aldaketa horietara egokitu behar izan du, eta, ondorioz, berak ere bilakaera handia izan du. Ibilbidean, hasierako premisa honi eutsi dio: ikastetxe hutsa ez izatea, inguruko eragileekin elkarlanean dabilen eragilea baizik.

Josu Orbe Politeknikako zuzendariak azaldu duenez, alderdi bik egin zuten bat Txorierri Lanbide Heziketaren ikastegia sortzeko. "Alde batetik, urte haietako industria-garapena zela-eta enpresek langile gaituen beharra zuten; eta bestetik, eskualdeko gazteei erantzuna emateko beharra ere ikusi zen, langabezia-tasa nahiko handia baitzen". Mondragoeko esperientzia kooperatiba eredutzat hartuta, Politeknika Ikastegia Txorierri Kooperatiba Elkarte 1979-1980 ikasturtean ipini zen martxan. "Gurea kooperatiba integrala da eta bazkideok hauek gara: langileok, gurasoak, zenbait enpresa, Txorierriko Mankomunitatea, Ikastolen Elkarte eta Laboral Kutxa. Horrela izateak gardentasun handia ekartzen du, informazioa oso horizontala baita eta kudeaketan oso parte-hartze zabala dagoelako. Irabazi asmorik gabeko kooperatiba gara eta lortzen dugun guztia inguruko egitasmoetan berriro berritzen dugu".

Izan ere, Politeknikaren misioa eta nahia inguruneko eragilea izatea da. "Gure eginkizuna eskola emate hutsetik harago doala uste dugu. Hezkuntza arautuaz gainera, enpresetako langileentzako eta langabetuentzako ikastaroak ere eskaintzen ditugu, I+G egitasmoetan hartzen dugu parte eta ekintzailatza-kultura bultzatzen dugu. Halaber, heziketa-planak eta proiektuak sustatzen ditugu eta elkarlanean gabiltza Bizkaiko Zientzia eta Teknologia Parkeko enprekin zein industriguneetako enpresekin. Eusko Jaurlaritzako TKgune egitasmoaren partaide ere bagara, eta Europako nahiz munduko proiektuetan gabiltza, Erasmus+ egitasmoa kasu, ikasleek eta irakasleek ezagutza eta eskarmentua parteka ditzaten".

Politeknika Ikastegia Derioko Seminarioan kokatu zen hasieran, baina lekua

txiki eta zahar gelditu zen eta alboan gaur egungo eraikina egitea erabaki zen. Hura 1993. urtean inauguratu zen. Instalazio eta laborategi modernoagoak zituen arren, urte hauetan eraikina bi aldiz handitu behar izan da hezkuntzaren uneen uneko eskakizunak betetzeko, eta gaur egun ere ohikoak dira egokitze-lanak. Batez ere arrazoi bik eragin dute Politeknika handitzeko beharra. Lehenengo eta behin, hezkuntza-eskaintzak berak: hasieran Ma-

trizaria eta Elektrizitatea ematen zituzten eta urteen poderioz eskaintza handitu da; horrela, gaur egun Fabrikazio Mekanikoa, Diseinua, Robotika, Telekomunikazioak, Marketina, Ingurumena eta Batxilergo Zientifikoa egiteko aukera dago Politeknikan. Eta bigarrenaz, ikasteko prozesuak. "Asko aldatu da ikasteko modua. Lehen, ikasmahaian eseri, irakasleari entzun, ikasi eta azterketa egiten zen; oraingo metodologia, berriz, parte-hartzaileagoa da: ikas-

Gainerako ikastetxeek bezala, Politeknika Ikastegia Txorierriko COVID-19ak eragindako egoera egokitu behar izan du eta hilabete bitan irakasleak eta ikasleak modu telematikoa ibili dira lanean. "Batzuek zein besteek egin dute oso lan ona, baina Lanbide Heziketan arazo hau dugu: mekanikoak ezin du tornua etxetik landu. Ikasle batzuk, errefortzua behar dutenak, maiatzaren 25ean itzuli dira ikasgelara, eta, bestalde, nahi izan duenari ere praktikak egitera etortzeko aukera eman diogu". Politeknikan 60 ikasle inguru batzen dira egunotan, eta langileek segurtasun- eta higiene-neurri zorrotzak ezarri dituzte ikasleen zein langileen euren osasuna bermatzeko. "Ikastetxera sartzeko ibilbide bat atondu dugu, eta beste bat, ateratzeko; sarrean tenperatura hartzen da; maskara erabili behar da eta eskuak garbitu behar dira ikasgelara sartu eta handik ateratzeko orduan; pertsonen arteko segurtasun-tartea utzi behar da...

Erronkak

*"Koronabirusa egon
edo ez egon aurretik
ezarritako erronkei
heltzen jarraitu
behar dugu"*

Lana hirukoiztu da, baina benetako erronka irailan izango dugu, ikasle guztiak –400 baino gehiago– ikastetxera etortzen badira. Ekainean eta uztailan pentsatuko dugu egoerari nola egin aurre”.

Pandemiak Politeknikaren proiektuetan ere izan du eragina. "Egitasmoak erabat gelditu ez badira ere, enpresa-lan-kidetzak behera egin du eta, gainera, ikusi beharko da iraillean zer gertatzen den. Bestetik, 11 nazioarteko proiektu eta 17 Erasmus+ programa genituen martxan: nazioarteko proiektuak modu ez presen-

tzialean egin dira, ardatza I+G-a zenez, beste era batzuen bitartez konpondu ahal izan garelako; Erasmus+ programa batzuk, ordea, bertan behera gelditu dira, ikasleak Italiara joatekoak baitziren; eta beste batzuek aurrera jarraitu dute, ikasleak ordurako bazeudelako atzerrian eta etxera itzultzeko beharrik ikusi ez zutelako. Hezkuntza ez arautuari dagokionez, onlineko ikastaroak eman ditugu”.

Datorren ikasturtea zalantza baretza etorriko da, ziur asko, baina Orbeak argi du koronabirusa egon edo ez egon aurretik ezarritako errorekei heltzen jarraitu behar dutela. “Ekin-tzailetza-kultura bultzatzen jarraitu behar dugu, nazioarteko proiektuak, heziketa duala, euskara, Ethazi egitas-moa... Halaber, Telekomunikazioak eta Robotika hezkuntza-eskaintzetan beste espezializazio-urte bat ezartzea gustatuko litzaiguke”.

lea arduratsuagoa da eta bere autonomia bultzatzen da, ikasgela zabalagoak atontzen dira, mahaiaik borobilean ipintzen dira....”

Heziketa-eskaintzaren harira, aipatu beharra dago Politeknika ikasleei proiektu dualetan parte hartzeko aukera ematen diela. "Egun 40 proiektu dual kudeatzen gabilta, eta, horiei esker, ikasleek espezialitatearen bigarren urtean eskola eta enpresa-lana uztartu ahal dituzte". Euskarak ere gero eta leku handiagoa du ikastegian. "Batxilergoa D ereduan eskaintzen da, eta, era berean, Lanbide Heziketaren espezialitate guztiak euskaraz egin daitezke; nolanahi ere, espezialitate bakoitzeko ikastalde bakarra dago eta, hortaz, espezialitatea zein hizkuntzatan ematea eskaeren arabera erabakitzen da".

Politeknika Ikastegia Txorierri Txorie-
rriko eta Bizkaiko talentua garatu du 40
urtean, eta bere ikasgeletan 4.000 pro-
fesioaletik gora trebatu dira. Irakasleak
zein gainerako langileak gogotsu dabilta
lanean, ikasleei ahalik eta hezkuntza-es-
kaintzarik onena egiteko, eta euren lan
onak eta ingurumenarekiko begiruneak
zenbait ziurtagiri ekarri dizkiete, hala nola
ISO 9001 eta ISO 14000.

Hemen prestakuntzak lana dakar berarekin

POLITEKNIKA IKASTEGIA
TXORIERRI
S.COOP.
Centro de Educación Secundaria y Formación Profesional
Larabide ikasketa eta Sigueren ikasagintzarako ikastetxea

Unitzaga Itibia Kalea, 1
48160 - DERIO

Tel.: 94 403 40 60
Fax: 94 403 40 61

info@txorierri.net
www.txorierri.net

EUSKO JAURLARITZAK diruz-lagundutako ikastetxea

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

DEPARTAMENTO DE DESARROLLO
ECONÓMICO E INFRAESTRUCTURAS

Primer premio
C.O. de la C.A. de
Educativos
2008

ER
2008

AENOR
Certificado
Ampliado
2008

Ikastolen Etorria

HETEL

EUSKO JAURLARITZA

40 urte, milaka txori

“Orain inoiz baino gehiago egon behar dugu tokiko establezimenduen ondoan”

ALEX LOUSTAUNAU | EGAZ Txorierriko kudeatzailea

EGAZ Txorierri Txorierriko Zerbitzuen Mankomunitateko Sustapen Ekonomikoko Zerbitzua da. Une latz honetan, zerbitzuak eta baliabideak indartu ditu tokiko merkataritza eta ostalaritza aurrera egiten laguntzeko.

Zeintzuk dira Txorierriko merkataritza eta ostalaritzaren ezaugarriak?

Hainbat izaeratako saltokiak ditugu eta produktu- eta zerbitzu-mota asko eskaintzen dituzte. Merkataritza, ostalaritza eta beste zerbitzu batzuk kontuan hartuta, guztira 253 establezimendu daude Txorierri eta 720 pertsonari baino gehiagori ematen diete lana. Lanpostu horiei nola edo hala eusten ahalegindu behar dugu, alde batetik, familia askok diru-sarrera horien beharra dutelako, eta bestetik, establezimenduek baliabideak emateaz gainera, haiei esker edonork nahi duena Txorierriatik atera barik eskura baitezake. Esandakoa nabaria izan da azken asteetan, eta benetan eskertzekoa da pertsona askok egin duten lana: prebentzio- eta seguritate-neurriak kontuan hartuta, lanean jarraitu dute oinarritzko zerbitzuak eskaintzeko eta txorierritarrok denetarik izateko. Gainera, pertsona horietako askok talde zaurgarrienei laguntzeko ekimenetan ere hartu dute parte.

Zeintzuk dira euren kezak?

Epe laburrera, likideziaz eza; hau da, diru-sarrerarik gabe gastuei nola egin aurre. Eta epe ertainera, egoerak sortutako ziurgabetasuna: noiz arte iraungo duen; bezeroak berriro nola erakarri; jarduerari berriro ekiteko, zer nolako prebentzio- eta segurtasun- neurriak hartu beharko diren; bizitzeko era nola aldatuko den, eta, ondorioz, kontsumo-ereduak...

Nola laguntzen die EGAZ Txorierri?

Hurbiltasuna gure baliorik handiena izaten saiatu gara beti, eta gure tresnarik onena hau da: entzutea, laguntzea eta elkarlanean aritzea. Hortik abiatuta, enpresei eta tokiko negozioei ematen diegu aholkua eta, besteak beste, heziketa- eta enplegu-planak eskaintzen dizkiegu eta aukera eta merkatu-hobi berriak topatzen laguntzen diegu. Hori guztia eskualdearen benetako beharrianak ezagututa egiten dugu. EGAZ Txorierri hainbat establezimendurekin ipini da harremanetan, aurre egin behar dieten zailtasunak bertatik bertara ezagutzeko eta elkarrekin Txorierriko berpizte-plana diseinatu ahal izateko.

Era berean, saltokien zalantzak argitzen gabiltza, laguntza ematen diegu erakundeen laguntzak eskuratzeko eskabideak aurkeztu ahal izan ditzaten, eta eurengan eragina duten arauen aldaketak ere jakinarazten dizkiegu. Bestalde, ahal dugun heinean, martxan ipinitako pizgarri- edota bonu-kanpainen berri ematen diegu eta haiekin bat egitera animatzen ditugu. Orain inoiz baino gehiago, gure zeregina euren ondoan egotea da informazioa eskaintzeko, laguntzak eskatzen laguntzeko eta tokiko ekonomia bultzatzeko.

Eta etorkizunari begira?

Txorierriko saltokien benetako beharrianetara egokitutako zerbitzuak eskaintzen jarraitu behar dugu, betiere erantzuna emanez edota erakunde eskudunetara bideratuz. Horren harira, Txorierriko udal bakoitza herriko establezimenduetarako laguntzak aztertzen dabil, eta laguntza horiek zeintzuk izango diren jakinarazten hasiak dira: EGAZ Txorierriko laguntzak za-

baltzen lagunduko die. Era berean, udalekin lanean gabiltza enplegua suspertzeko ekintza zehatzak martxan ipintzeko, hala nola ibilbide pertsonalizatuak, heziketarako eta ekintzailatzarako txekeak eta kontratatze laguntzak. Bizkaiko Foru Aldundiko Ekonomia Sustapenerako Sailarekin ere lankidetzan gabiltza, herrietan negozio-aukerak sortzea ahalbidetzen duten neurriak eta tresnak diseinatzeko eta posizionamendua eta merkatuak zabaltzea ahalbideratzen dituzten berrikuntzak garatzeko.

“Txorierriko saltokien benetako beharrianetara egokitutako zerbitzuak eskaintzen jarraitu behar dugu”

Zure ustez, zer egin beharko lukete egoera honetatik bizirik ateratzeko?

Egoera hain da aldakorra, ezen ezinezkoa baita aurreikuspenak egitea. Horregatik, oso inportantea da berrikuntzak egitea. Pertsona asko negozio-eredu berriak aztertzen dabilta, esaterako, onlineko komertzioa eta etxera eramateko janaria prestatzea; orain dela aste batzuk ez zuten ezta aukera horietan pentsatu ere egiten. Lagun horiekin zuzenean lan egiten gabiltza, euren benetako zailtasunak eta beharrianak ezagutzeko eta gure laguntza eskaintzeko.

Amaitzeko, azpimarratu beharra dago konfinamenduan Txorierriko enpresak oso solidarioak izan direla.

Bai. Koronabirusaren hedapena gelditzeko neurriak ezartzean eredugarri izateaz gainera, askok babesteko, desinfektatzeko eta garbitzeko materiala eman dute udal-langileen, garbiketa-langileen eta zahar-etxeetako langileen lana errazteko. Eta bereziki azken horien aparteko lana azpimarratu nahiko nuke, ahalegin handia egiten baitabilta adinekoak babesteko. Hala eskatu digutenean, lantaldeak eta arreta langile gaituekin indartzen lagundu diegu, eta horregatik oso harro gaude.

“Oso inportantea da berrikuntzak egitea: pertsona asko negozio-eredu berriak aztertzen dabilta”

Lana topatzeko laguntza

Pandemiaren eraginez, krisialdi handia egongo dela aurreikusi da eta, Lousaunauren esanetan, hori iristen ari da. “Bizkaian eta Euskadin moduan, Txorierriko langabezia-tasak ia % 2 egin du gora azken hilabeteetan. Esanak esan, ezin dugu ahaztu EGAZ-en indarguneak heziketa eta lana topatzeko laguntza direla. Horri lotuta, aurreko asteetan alternatibak topatu ditugu: zerbitzu telematikoak eskaini ditugu eta txat-zerbitzu berria zabaldu dugu onlineko arreta indartzeko eta ja-

danik ezarrita genituen beste kanal digital batzuk –enplegu-ataria eta WhatsApp-aren bidezko arreta-zerbitzua kasu– osatzeko.

EGAZ Txorierriko kudeatzaileak azaldu duenez, udalekin eta Bizkaiko Foru Aldundiko Enplegu Sailarekin elkarlanean dabilta euste-planak garatzeko, lana sortu eta dinamizatzeko eta enplegua suspertzeko ekintza zehatzak martxan ipintzeko. “Gazteak ere ez ditugu ahaztu: Gaztedi Bizkaia programaren baitan, telefono bidezko orientazio-zerbitzu berria ipini dugu mar-

txan 16 urtetik 30 urtera bitarteko pertsonentzat, hainbat laguntza eskaintzeko; esate baterako, lana topatzeko banako estrategia diseinatzea, merkatuaren gaur egungo beharrianak betetzeko lan-profil egokia zehaztea, laguntza emozionala eta lana topatzeko ditugun baliabideak eskuratzeko”.

Egoera aldatu eta zaildu egin daiteke; hala ere, Lousaunauren hitzetan, hari aurre egiteko tresnak beti izango dira berberak: “hurbiltasuna, gogo eta ahalegin handiak eta inguruko errealitate sozioekonomikoa eta laborala sakon eta modu gaurkotuan ezagutzea”.

t: Iban Arantzabal

1 Zero kilometroa da tokiko produktua edo gertuko produktua.

Horixe da tokiko komunikabideak eskaintzen dizuna, gertuko produktua. Etxe ondoko informazioa, zure ezagunek idatzitako istorioak edota zuk zeuk kontatutakoak. Gure lerroetan irakurriko dituzunak dira zero kilometroko edo gertutasuneko gaiak. Zero kilometroa izango da zuretzako eta baita ingurukoendako ere.

2 Sortu, banatu eta kontsumitu bertan, burujabetza komunikazioan.

Euskal Herrian sortu, Euskal Herrian banatu eta Euskal Herrian kontsumitu. Burujabetza komunikazioan eta zer esanik ez gutxitua den hizkuntza komunitate batean. Dena zero kilometro filosofiarekin, dena bertatik bertara, hurbil, tokiko. Eskualdekoa eskualdean.

- 100 kilometroren bueltan baduzu mezua zabalduko dizun komunitatea.
- 100 kilometroren bueltan egiten baduzu helduko da 1.000 edo 10.000 kilometrorera ere, eta ilargiraino eta buelta.
- 100 kilometroren bueltan lagundu egingo zaituzte eta ez 1.000 kilometrotik harantz.
- 100 kilometroren bueltan elkar zainduko dugu eta, kontrara, zenbaki bat baino ez zara izango multinazionalendako. Zure datuez jabetu eta aprobetxatuko dira, erreparrorik gabe.

3 Erabili multinazionalak, ez zaitzaitela beraiek erabili.

Zabalkunderrako egokiak izan daitezke, edukiak partekatzeke zalantza gehiago. Edukiak bertako zerbitzarietan, bertako paperezko prentsan, bertako telebistan, hemengo webguneetan, komertzioaren webgunean... Noski, ez gara inor ondo doakionari zer egin esateko, beti da norbere erabakia. Askotariko kasuak daude eta bereizgarri askorekin. Pentsa dezagun baina, ezer ez dela *gratis et amore*.

4 Publizitatea.

Facebook erabilia helduko zara zure bezeroengana? Instagram, Facebook eta WhatsAppen jabea berbera da eta erabili egiten zaitu. Erabili zu paretik kendu eta egunen batean bezeroarengana zuzenean heltzeko. Epe motzekoa da lilura, eta ahal duenean soineko hori edo zapata horiek berak eskai-

10 arrazoi zero kilometroaren alde

Merkatu txikia; produktuak, baseritarrei; gatza, ondoko dendan; arropa, komertzio txikian... Eta zure edukiak? Zure informazioa? Zure istorioak? Non? Hamar arrazoi, bertako komertzioek eta komunikabideek bat eginda jarduteko.

niko dizkio bezeroari, ez zure komertzioak. Harrotu egingo da merkeago eta etxeko atera eramango duela esanez. Osatu zuk zeuk kontrolatuko duzun bezeroen datu basea, egin publizitatea herriko komunikabideetan, erabili zure kanal propioak, topatu mezularitza zuzena zure bezeroekin, izan burujabe. Ez zara damutuko.

5 Euskaraz.

Zeinek imajinatuko luke 2020a euskarazko publizitaterik gabe? Zaila egiten zaigu... Ba hori ez du lortu Facebookek, hori ez du eragin kioskoetan dituzuen 100 argitalpenetatik 99k, ez du egin Amazonen. Ez dezagun atzera egin 30 urtean irabazi duguna galduz. Euskaraz gertukoago da, sinesgarriago eta fidagarriago.

Datuekin negoziatzen dituzten horiei zure edukiak ematen jarraitu? Haiek lagunduko diote gure hizkuntza komunitateari?

Egoitza Ameriketako Estatu Batuetan duen multinazionalaren ikuspegitik, ala zure etxetik 500 metrora bizi den kazetariaren eskutik nahi duzu informatu?

6 Lokala da oraina eta etorkizuna, ez globala.

Lanean gabilta globalizazioan galduta ez geratzeko. Txikiegiak gara gure edukiak oparitzen jarduteko. Euskal komunikabideok urteetan gabilta informazioa lantzen eta helarazten. Jasotzaileok ere, gero eta gehiago izateaz gain, balorazio altua ematen diotue

komunikabideen lanari. Herri prentsak ere laguntzen du duintzen tokiko komunitatea.

Nekez du beste 30 urte bizirautea baldin eta: sorkuntza –komunitatekideok egiten dituzuen sormen lana– Facebooki oparitzen bazaio; zuen umearen zorionagurra Instagramen publikatu eta nahikotzat baduzue; zuen bideoak Youtuben bakarrik zintzilikatuta edo Whatsappi emanda inola ere ez duen sinesgarritasuna...

Ezin esan enpresa erraldoi horien erremintak ez erabiltzeko. Askok erabiltzen ditugu jendearengana heltzeko, bai-

na ez itsutu horiei bakarrik jaten ematen. Haiei bost axola zaizkie gure herria, eskualdea, euskara, gure istorioak, gure iza-tea, komunitatea... Gugandik axola zaien bakarra da dirua, dolar bihurtzen dituzten euroak. Aspertu arteraino entzuten da sare sozial horiek doan direla, baina gezur gaiztoa da. Gure datuekin trafikatzeko du Facebookek edota Whatsappek, esaterako. Zuen datuak esplotatuz lortzen dute etekina, eta horretarako ez zaie inportako zu bazterrean uztea. Gu bazterrean uztea. Silicon Valleyko logikatik sortutako plata-formei globalizazioa komeni zaie, bate-ratzeta: hizkuntza, gaiak, edukiak... Dena globalizatzen jardun nahi duzu?

7 **Eta Facebook edota Youtube itxi-ko balute?** Zuen Youtubeko bideo guztiak galduta, Facebookeko material guztia kaput. Instagrami oparitu dizkiozuen argazki eta momentu guztiak zaborretara eta birziklatzeko aukerarik ez. Komunikabideok ere galdu genituen horrela ehunka bideo ordu, gure kontrolpekoak ez diren plataformak erabiltzeagatik.

Tokiko komunikabideok 30 urtean zuekin batera osatu dugun materiala lizentzia librepean uzteko lan egiten ari gara, aspalditik sortzen dugun guztiak du lizentzia librea. Herritik sortua, herriarekin eginga eta herritarrena da gure proiektua. Herri egiten du tokiko prentsak, eta zuk ere aukeratu zenezake: herri egin edo multinazionalen esku utzi zure kontrola.

8 **Ez, ez dira saldu nahi diguten plaza publikoak.** Facebook, Instagram... Ez, ez dira plaza publikoak. Pribatuak dira, diruaren mesedetan daude eta ezkutuko erabilpena egiten dute gure datuekin. Ez dira gardenak, ez dizute ematen ezta profila guztiz ezabatzeko erraztasunik ere. Dirua egitea zilegi da; zerbitzu baten truke egiten dute, gainera. Hala ere, jauntxo berriak dira, ohiko estruktura politikoen gainetik jarri nahi dutenak, gainera. Non ordaintzen dituzte zergak hauek guztiek?

Erein eta osatu gertuko komunitatea eta ez indartu feudalismo global berria.

Zuk oparitutako eduki hori ez dute gordetako publikoki eta zure jabetzakoa bezainbeste edo gehiago izango da multinazional hauen jabetzakoa. Ez dute zure esku utziko berriz, ez dute batere arazorik izango he-

rritarrek jositako sareak deuseztatzeko. Diruaren logikak bakarrik agintzen du, milaka eta milaka kilometrotara daude erabakiguneak, urrunetik erabakiko dute zer, noiz eta nola.

Eta ez dira neutralak: ideologia jakin bat dute, zer erakutsi eta zer ez beraiek erabakitzen dute. Facebooken publikatzea ez da Interneten publikatzearen pareko; ez da Instagram=Intenet; Whatsapp ez da publi-ko.

9 **Erantzunkidetasuna.** Norberaren erantzukizuna da munstroari jaten eman edo zure herrietako komunikabideekin bat egitea; gure ardura den moduan herriko dendetan erostea; edo gure ardura den moduan baserritarrei erostea zuzenean zein merkatuetan. Eskatzen zaio herritarri ondoko dendan erostea, eta ez da asko eskatzea tokiko komunikabideekin pentsatzea, Facebooken altzoan goxotasuna bilatu ordez. Berdin erakunde publikoek. Badute erantzukizunik udalek beraien edukiak enpresa erraldoi horiei oparitzen? Udalek Whatsapp taldeak erabili behar dituzte? Publizitatea jarri Facebooken?

Zero kilometro eskatzen duenak zero kilometro ere eskaini behar luke. Erabaki egin behar da munstroari jaten ematen jarraitu behar dugun, noiz, zenbat, zertarako, zein arrisku... Erabaki librea da, noski.

10 **Bertakoa kontsumitu:**
1. Elkar zainduko duen komunitatea sortuko da: herritarrak eta kazetariak; komertzialak eta

komertzioak; herri-merkatuak eta komunikabideak.

2. Klikak bertan, bisitak bertan, zergak bertan. Multinazionalak erabili zabalkunderako behar badituzu, baina ez kanal bakar moduan.

3. Erabakigunea zuk ezagutzen duzun jendeak izango du eta bezeroen onerako pentsatutako erabakiak hartuko dira. Ez da multinazionalen kasua.

4. Denda txikiekiko errespetatuz egiten dute lan eskualde edo herri mailako komunikabideek. Bat gara.

5. Ekologikoa da zure edukia gertue-nekoekin konpartitzea eta kontsumitzea.

6. Irismen masiboa dute tokiko komunikabideek. Zurea kontsumitzeko bertako komunikabideekin kontatu.

7. Euskaldunei lagunduko diezu. Euskarari ere bai. Euskaldunok zerbait behar badugu da euskarazko edukia euskaldunon eskuetan. Eman ta zabal ezazu.

8. Zure herriko komunikabidean egin-da, euskarazko komunikabideen sarea elikatzen duzu.

9. Entzun egingo zaituzte tokiko hedabidean eta batera jardun. Bertatik bertara.

10. Urrutiko intxaurrak hamalau, gerturatu eta lau.

TOKIKO KOMERTZIOA

+

TOKIKO KOMUNIKABIDEAK

GERTUKO KOMUNITATEA

BAIRES
Higienizazioa eta ingurumen-garbiketa

Desinfekzio profesionalak – Edozein lekutan – Prezio merkeak – Doako aurrekontua

ZAMUDION
bertan gaude

Alberto Gainza: 691606715
info@baires.org.es
www.baires.org.es

Pertsiana berriro altxatu da

Dendari gehienek maiatzaren lehen hamabostaldian zabaldu zuten berriro negozioa. Kaleak bizia berreskuratuz doaz eta haraneko dendariak ahalegin handia egiten dabiltza ohiko kalitateko zerbitzua osasun- eta segurtasun-berme guztiekin eskaintzeko. Hala ere, etorkizuna zalantzarria da eta inoizkorik gehien behar dute txorieritarron babsa.

t: Itxaso Marina Ondarroat

Esan liteke ezen Txorierriko erosketen gune nagusia Derio dela, saltoki gehienak bertan daude eta. Danerik Paraje merkataritzako eta zerbitzuetako elkartearen barruan –laster, Deriocom elkarte–, esaterako, hainbat motatako saltokiak daude: ile-apaindegiak, arropa-dendak, hortz-klinikak, informatika-denda, gestoriak, optika, lore-denda, ginekologoa eta psikologoa, besteak beste. Mari Mar Mellado da elkartearen presidentea, eta, azaldu digunez, COVID-19ak sortutako krisiak desberdin eragin du sektore batzuetan eta beste batzuetan. Horrela, bada, saltoki batzuek derrigorrean itxi behar izan zuten martxoan; beste batzuek –gestoriak eta informatika-denda kasu– aurretiko hitzordua eman zieten bezeroei; eta janari-dendak zabalik egon dira.

“Inkesta bat zabaldu genuen bazki-deen artean eta % 80k eman zuen erantzuna”, esan digu Melladok. “Erantzun zutenen % 55ek adierazi zuten zergei-eta aurre egin ahalko zirela; % 44k ezetz esan zuen. Bestalde, % 74k erantzun zuten saltokia pandemiaren aurreko baldintzetan berriz zabaltzeko asmoa zutela; % 13k langile gutxiagorekin irekiko zutela; eta % 13k negozio-eredua aldatuko luketela. Dirulaguntzei buruz ere galdetu genuen eta erantzuna 51 lagunek eman zuten: horietako 47k pentsatzen zuten beharrezkoak zirela. Kalkuluak egin genituen eta hilean 950 euro behar zirela aurreikusi genuen,

baita hasierako laguntza bat ere, segurtasun- eta higie-neurrietan egin beharreko inbertsioari aurre egiteko”.

Galerei lotutako kontuak ere ateratu dituzte elkarteak, eta, salgai galkorrei dagozkien galerak 40.000 eurokoak izan direla jakinarazi dute. “Aitzitik, zaila da salgai iraunkorrei lotutako galerak kalkulatzeko. Itxi orduko, dendak denboraldi berriaren merkantzia jaso berriak ziren eta dena kuxetatik ateratu barik zuten; hala ere, gastu arruntei aurre egin behar izan diete itxita egon diren bitartean. Pandemia urteko beste sasoi batean etorri izan balitz, ez zen dendetarako hain gogorra izango, behar-bada”.

Elkartea zenbait aldiz batu da udalarekin euren egoera azaltzeko, eta oposizioko alderdiengana ere jo dute. “Udalak 800 euroko laguntza emango du saltokiei gastu arruntak ordaintzen laguntzeko. Zerga batzuk irailera arte atzeratu dira eta itxita egon diren saltokiei lokal hutsak balira bezala ordaindu dute zaborren tasa. Era berean, 1.500 bonu ateratu dira herriko saltokietan gastatzeko, eta higie-nekita eman diote saltoki bakoitzari zabaldu denean”. Beste aldetik, Melladok azaldu duenez, udalak 11.400 euroko laguntza eman dio elkarteari. “Laguntzaren parte bat onlineko salmentak sustatzeko webgune bat mar-

*Salgai galkorrei
dagozkien
galerak
40.000 eurokoak
izan dira Derion*

txan ipintzeko erabiliko dugu: horretarako dirulaguntza iaz eskatu genuen, baina udalak erantzun zigun ezin zigutela momentu horretan laguntzarik eman eta diru-partida aurtengo aurrekontuetan sartuko zutela. Beste partea Derio Distingue kanpainaren zati bat –Eusko Jaurlaritzak diruz laguntzen ez diguna– ordaintzeko erabiliko dugu”.

Dirulaguntzak beharrezkoak

Lanbidek autonomoentzako dirulaguntzak bider bost handitzea erabaki du (16 milioi euro), eta Melladok adierazi du laguntza guztiak behar-beharrezkoak direla. “Negozioak ekartzen dituen gastu arruntak eta langileen soldatak ordaintzeaz gainera, autonomoak familia ere badu eta dirua eraman behar du etxera; baina autonomia denez, ezin du gizarte-larrialdiko laguntzarik eskuratu. Badirudi instituzioak eta agintariak ez direla horretaz konturatu. Gainera, fondo galdukoak ez diren laguntzak eskuratzeko, banketxeek beste produktu bat hartzera behartzen zaituzte edo mailegua eskatu behar da. Halaber, paper asko aurkeztu behar

“Ohiko gastuak eta langileen soldatak ordaintzeaz gainera, autonomoak dirua eraman behar du etxera”

dira eta eskatzaile gehienentzat oso go-gaikarria da”.

Derioko denda eta establezimendu gehienek maiatzaren 11ko astean zabaldu zuten berriro pertsiara. “Mugimendua dago. Antza denez, jendeak erosketak egiteko beharra zuen –umeak hazten dira, denboraldiaren hasiera da...–, eta ile-apaindegira joateko beharra. Galdera da zer gertatuko den datozen hileetan, hau da, jendeak dirurik izango ote duen ile-apaindegira aldizka joaten jarraitzeko edota arroparik erosteko”. Tokiko merkataritzak tokiko bezeroa behar du eta elkarte kanpaina bat prestatzen dabil herritarrak erakartzeko eta merkataritza

“Zamudioko dendetan sartzen den diru gehiena herrian geratzen da; hau da, harremana zirkularra da”

berpizteko. “Etxealdian argi geratu da ondoan dugunak benetan funtzionatzen duela, eta Derion zerbitzu asko ditugu eskura. Alboko herrietako lagunak ere Deriora etorri dira erostera: ziurrenik, batzuek konfinamendua baino lehen ere erosketak bertan egiteko ohitura zuten. Guztiek orain ere Derion erosten jarraitzea ezinbestekoa da”.

Jon Vazquez da Bizi Zamudio merkatarien eta profesionalen elkartearen presidentea. Melladok bezala, behar-beharrezkotzat jotzen du herritarrek tokiko merkataritzaren alde egitea. “Baina ez bakarrik gugatik, baizik eta herriko merkataritza guztiontzat onuragarria delako.

GURENA

ASISTENTZI ETA EGOITZA-ZERBITZUAK

**BABESPEKO
APARTAMENTUAK**

600 euro
asistentzia sanitarioa (24 ordu)

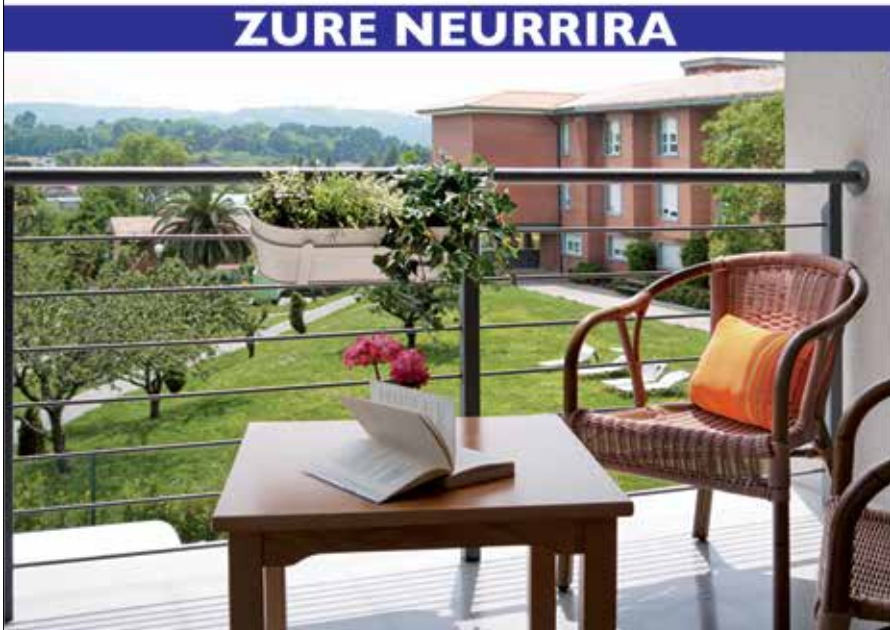
**EGONALDIAK
EGOITZEAN**

egunean
gauean
asteburuetan

**Unbe txiki bidea 9
LOIU 48180**

(Urdaneta ikastetxearen aurrean)

944 530 049
www.gurena.com

Horrela, bada, merkatariorik zergak ordaintzen ditugu, lanpostuak sortzen ditugu, elkarte batzuei kuota ordaintzen diegu eta ekitaldiak ere babesten ditugu; hau da, harreman zirkularra da: Zamudioko dendetan sartzen den diru gehiena herrian geratzen da”.

Beti gutxi

Vazquezen aburuz, batez ere Espainiako Gobernuak jarduera uzteagatik emandako ezohiko prestazioa eta udalarena funtsezkoak dira autonomoentzat. Lanbidek emandakoa eta zeharkako beste laguntza batzuk ere lagungarriak dira –adibidez, Bizkaiko Foru Aldundiak zergak ordaintzea atzeratzea–. Tokiko laguntzei dagokienez, Vazquezek azaldu du Zamudioko Udalak herriko saltokiei itxita egon diren hile bakoitzeko 650 euroko laguntza emango diela; era berean, alokairuan dauden dendei gehienez 600 euroko laguntza emango die hura ordain dezaten. “Laguntza guztiak ondo etorriak dira, baina beti dira gutxi, jasoko dena baino handiagoak baitira galerak”. Lerro hauek idatzi orduko ez dute itxialdiak eragindako galeren balioespena egin, hala ere, Vazquezek uste du orokorrean handia dela, COVID-19ak negozio guztietan modu batean edo bestean eragin negatiboa izan baitu. “Beharbada, elikagaigintza sektoreak «etekina atera» dio egoerari, dendak zabalik egon direlako. Nolanahi ere, horiek ere urduri ibili dira eta momentu gogor bati egin behar izan diote aurre”.

Bizi Zamudio elkartearen baitan hainbat sektoretako negozioak daude. “Konfinamenduan, batzuek legeak aginduta itxi zuten, hala nola ile-apaindegiak, merterriak, bitxidendak eta akademiak. Beste batzuek negozioaren zati bat izan zuten zabalik: liburu-dendak, esaterako, egunkaria saldu ahal zuen, baina liburuak-eta, ez”. Herritarrak eta saltokiak pixkanaka-pixkanaka gabiltza “normaltasun berrira” egokitzen, eta dendak inbertsioak egiten dabilta osasun-neurriak betetzeko. “Herriarri osasuna funtsezkoa da. Udalak babes-pantailak, maskarak eta gela banatu ditu saltokietan, eta negozioek termometroak erosi dituzte eta ozono-makinak edo lainoztagailuak erostea ere aztertzen dabilta. Dena dela, inbertsio horretatik harago, lana bikoiztu egin da, orain prebentzio-neurriak hartu behar direlako

“Lana bikoiztu egin da, lokalak egunean zenbait aldiz garbitu edo desinfektatu behar direlako”

“Pandemiaren aurretik erosten ziren garbigailuen batez besteko prezioa 500 eurokoa zen; orain, 300 eurokoa”

“Lan gehiago dut, eta bezero gutxiago: gehienez zortzi bezero ditut egunean eta 11 ordu egiten dut lan”

eta, hortaz, lokalak egunean zenbait aldiz garbitu edo desinfektatu behar direlako”.

Vazquezen esanetan, ziurgabetasuna da dendariak aurrera egiteko duten arazo nagusia. “Jendeak ez daki nolakoa izango den etorkizuna; dakiten gauza bakarra da negozioa itxi behar egin izan dutela eta diru-sarrerak gutxitu egin direla. Ziurgabetasun handia dago, gehienbat langileak dituzten saltokien artean. COVID-19a hondamendi handia izan da dendari guztientzat”.

Merkatura egokitu

Asier Madariaga Elekma etxetresna elektrikoen dendaren jabea da. Denda bi dituzte: bata, Loiu, eta bestea, Santurtzin. “Egia esan, ez gara itxiera posible baten beldur: premia biziko gaiak saltzen ditugu, urte asko daramatzagu sektorean eta bezero anitz ditugu. Hala ere, jakin badakigu merkatura eta bere beherakadetara egokitu beharko dugula”.

Elekman bederatzi langile daude eta horietatik hiru laurden ibili ziren lanean erabateko konfinamenduan; gainerakoak, dendetako langileak, ERTera

joan ziren, baina denda fisikoak berriro zabaldu direnean euren lanpostura itzuli dira. “Dendak itxita egon direla, zerbitzua telefonoz eta online eskaini dugu. Lana izan dugu, baina salmentek % 30 egin dute behera, eta, orobat, konturatu gara erosten den etxetresnaren batez besteko prezioak ere behera egin duela: kasurako, pandemiaren aurretik erosten ziren garbigailuen batez besteko prezioa 500 eurokoa zen; orain, garbigailu merkeagoak erosten dira, 300 eurokoak”.

Madariagak esan digunez, ez dute dirulaguntzarik eskatzeko beharrik izan; aitzitik bezeroek duten egungo joera kontuan hartuta eta galerak izango dituztela aurreikusita, erabaki dute Elkargira jotzea gerta litekeen egoera ekonomiko txarri aurre egin ahal izateko. Beste aldetik, guztiok moduan, higiene-neurri zorrotzak ezarri behar izan dituzte bai etxera eramateko zerbitzuan, bai dendan bertan. “Bezeroen etxera joaten direnean, langileek osasun- eta higiene-neurri guztiak betetzen dituzte eta ukitzen duten guztia desinfektatzen dute. Bestetik, erabateko konfinamenduan datafona eraman dute bezeroek diruarekin ibili behar ez izateko. Dendan maskara daramagu eta gelak ipini ditugu bezeroen eskura”.

Ogibide batzuetan ezinezkoa da profesionalaren eta bezeroaren artean bi metroko distantzia egotea. Horregatik, neurri zorrotzagoak hartu behar izan dituzte bezeroei zerbitzua higiene-berme guztiak betetz eskaintzen dutela erakusteko. Hori ile-apaindegien kasua da, esate baterako. “Maskarak erosi ditut, bezeroenak ez hondatzeko, gel desinfektatzaileak, erabili eta botatzeko kapak, tresnak garbitzeko likido berezia; garbigailua eta lehortzailea hainbat aldiz ipini behar ditut egunean; lokal osoa desinfektatu behar da: apainmahaiak, aulkiak, burua garbitzeko konketak, tresna guztiak, zorua...”, azaldu digu Satur Lopezek. Horrek 1989tik du ile-apaindegia Sondikan. “Bi mila euroko inbertsioa egin behar izan dut, eta horri protokoloak betetzeko egin beharreko lana gehitu behar zaio. Lan gehiago dut, eta bezero gutxiago: gehienez zortzi bezero ditut egunean eta 11 ordu egiten dut lan”.

Etxeko gastuak ere bai

Ile-apaindegiak ia hile bian itxita egon ondoren, bezeroek irudi pertsonala hobere

tzeko beharra izan dute eta berrirezteko lehen egunetan mugimendu handia egon da. Alabaina, Lopez kexatu da profesional batzuk etxez etxe ibili direla zerbitzua eskaintzen, hori debekatuta egon denean. "Solidaritate gutxi dago ogibidean, edo konfinamenduaren arauak ulertzeko hainbat modu".

Negozioa itxita izan duen zazpi astean jarraitu behar izan du ohiko gastuei aurre egiten. "Autonomoen aseguruia, zergak, hornitzaileen fakturak, ura, gasa, BEZa, lokalaren aseguruia... Baina negozioan ez ezik etxean ere gastuak daude: hipoteka, jatekoak, argindarra, zergak, seme-alaben ikasketak... Guztira 13.000 euro galdu ditut, eta, gainera, ezkontzen eta jaunartzen haritik nituen hitzordu guztiak bertan behera geratu dira".

Aurretik langileak izan dituen arren, Lopezek zortzi hile daramatza bakarrik ile-apaindegian. "Oso txikia naiz langileak dituztenen negozioen aldean; zortea guztientzat!". Bere iritziz, erakundeek ez dute ahalmen ekonomikorik pertsiana itxi behar izan duten saltokien galerak ordaintzeko, eta, halaber, hainbat baldintza bete

Libre dagoen txoriak fazil egiten du barre

txori tokia

	MATRIKULATZEA	AZTERKETAK
Euskaltegiatako ikasleak (B2, C1 eta C2 mailak)	Maiatzak 25 – 31	Idazmen-proba Ekainak 15-18 / BECen (Barakaldo) Entzumen-, irakurmen- eta mintzamen-probak (euskaltegian egindako ebaluazioa)
Deialdi irekia (C1 maila)	Maiatzak 18 – 24	Irakurmen- eta idazmen-probak Ekainak 12-13 / BECen (Barakaldo) Entzumen- eta mintzamen-probak Uztailak 20-21 / Hiru lurrealdeetan
Euskal Etxeatiko ikasleak (B1, B2 eta C1 mailak)	Maiatzak 25 – 31	Proba guztiak, era telematikoan

EBALUAZIO JARRAITUAREN HARIKO EGIAZTATZEGINTZA:
A1, A2 edo B1 mailak euskaltegian egiaztatuko dira

BERRABIATU DIRA EUSKARA-MAILAK EGIAZTATZEKO PROZESUAK

*“Ezinbestekoak
garela uste badute,
BEZa gutxitu
beharko ligukete”*

behar izatea ez da lagungarria. “Merkataritza ez da limosnei esker bizi; eta haiek ere ez. Haiek etxean daude, soldata osoa jasotzen: ez dira ez ERTera, ez EEera joan; beste guztitik aparte daude. Bestalde, maiatzaren 21era arte behintzat ez dugu herrian bilerarik izan, egoerari zelan aurre egin aztertzeko; hala ere, gizarte-sareetan ikusi dudanez, badirudi dagoeneko zer egin erabaki dutela”. Etorkizun grisa ikusten badu ere, Lopez positiboa da, izan ere, ez dago besterik aurrera egiteko.

Maidar Aurrekoetxea eta Naroa Bengoa Larrabetzu ile-apaindegia jabeak dira eta COVID-19aren aurretik bezala lan egin ahal izatea espero dute. “Negozioa hile bian itxita izateak galerak ekarri dizkigu, eta, gainera, ile-apaindegietarako goienboraldia dela kontuan hartu behar da. Ezkontzei eta jaunartzei dagokienez, bertan behera utzitako hitzorduak ez dira momentuz berriro eskatu”.

Premia bizikoak

Aurrekoetxeak eta Bengoak jardura uzteagatik sorospena jaso dute eta foru-eta udal-laguntzen zain daude. “Erabili eta botatzeko materialetan eta desinfektatzeko produktuetan inbertitu behar izan dugu. Bezeroek maskara jantzita etorri behar dute, eskuak desinfektatu eta gauzak poltsa batean sartu. Ez dugu aldizkariarik eta txartelaz ordaintzeko aholkua ematen dugu. Bezero bakoitzak alde egiten duenean, lekua eta tresnak desinfektatzen ditugu”.

Ordu gutxian atzera egin bazuten ere, konfinamenduaren hasieran Espainiako Gobernuak adierazi zuen ile-apaindegiek zabalik jarraituko zutela, premia biziko zerbitzua ziren eta. “Hori zentzugabea ez ezik eginezina ere bazen, autonomoen kuota ordaintzeko ere ez baikenuen atarako. Ezinbestekoak garela uste badute, BEZa gutxitu beharko ligukete”.

Lezamako Kooperatibaren langile biak, alabaina, ez dira geldirik egon itxialdian. Ganaduzaleei eta nekazariei eskaintzen dizkieten ohiko zerbitzuez gainera,

oso ilara luzeak izan dituzte kooperatiban, asperdurak eraginda-edo, asko ortua txikia ipintzera animatu direlako. “Hogeita hemeretzi urte daramatzat hemen eta ez dut hau sekula ere ikusi: ikararuta nago”, esan digu Arantza Zaratek. “Kooperatibara etortzen nintzenerako banuen jendea zain eta ezinezkoa izan da ordutegia betetzea; berandura arte egon gara egunero. Dirudienez, aurten jende askok ortu bihurtu du lorategia eta balkoian ere tomateak edo piperrak landatu dituzte:

orduak zertan edo hartan eman beharra egon da”.

Beti hemen

Nahiz eta aparteko eskaera izan, Zaratek esan digu ez dutela hornidura-arazorik eduki. “Gustatuko litzaidake hau guztia pasatzen denean ere jendeak gogoratzea tokiko saltokiak hemen gaudela. Arreta ona ematen diegu, baita behar dituzten azalpen guztiak ere. Baten batek esan dit ez zekiela Lezaman kooperatiba zegoenik;

auzoKide
Finken administratzailea

LORENA GAMBOA AGUIRRE

Txoriso 4, behea B 634 410 470
48150 SONDIKA auzokidefincas@gmail.com

MAJORISTAS INFORMÁTICOS

**ENPRESETARAKO INFORMATIKA
SAREEN MANTENIMENDUA
ZERBITZU TEKNIKOA**

Avda. Pinao 2C Nave 5 - 48170 - Zamudio
Tel: 944521544 - <http://www.rpmmayoristas.com>

*“Gustatuko litzaidake
hau guztia pasatzen
denean ere jendeak
gogoratzea tokiko
saltokiak hemen gaudela”*

*Ezinbestekoa
da herriko
dendetan erostea
bultzatzeko
kanpainak egitea*

Merkatariak autonomoentzako sub-
sidioari, udal-laguntzari eta aurrezkiei
esker espero du aurrera egitea. Azkenean
merkealdiak egin ahalko dira eta horrek
kalte egingo dio. “Denda txikiek ez ditugu
merkataritzak-gune handiek dituzten ira-
baziak, eta, beraz, ezin ditugu egin haiek
egiten dituzten eskaintzak. Era berean,
Interneten bidezko erosketek kalte egi-
ten digute; hala eta guztiz ere, egia esan,
nik oso bezero leialak ditut”. Beharbada,
merkatari txikiek saltzeko modu berriak
saiatzeko momentua izan daiteke. “Pan-
demiaren aurretik merkatarien elkarteak
aztertzen gabiltza ezagunagoak nola izan
eta Parke Teknologikoko langileengana
nola ailegatu. Hau guztia pasatzen de-
nean gaia berriro hartu beharko nuke. Ni,
oraingoz, erosteko aukerak ematen nabil-
kie bezeroei, adibidez, arropa etxean lasai
probatu, eta erosi nahi ez badute, berro-
geialdian ipiniko dut gero. Nolanahi ere,
aipatu behar dut gehienetan probatu ba-
rik erosten dutela eta adierazten didatela
jantziarekin bai ala bai geratuko direla”.
Dendarien eta bezeroen arteko elkartar-
suna ezinbestekoa da une honetan.

bada, beti izan gara hemen... Nire ustez,
tokiko saltokiok orokorrean oso lan ona
egin dugu herritarrei kalitateko zerbitzua
emateko. Espero dut eurek ere kontuan
hartzea”.

Sonsoles Martinezek maiatzaren 11n
altxatu zuen berriro Gorbeia mertzeria-
ren pertsona Zamudio. “Ezin naiz kexa-
tu, momentuz saltzen gabiltza eta. Hala
ere, ikusi beharko da zer gertatzen den
irailetik aurrera, herri txikietan uztaila eta
abuztua txarrak izaten baitira; dena dela,

jendeak udan zer egingo den ere ez daki-
gu: oportetara edo herrira joango den edo
etxean geratuko den”. Tokiko merkatarit-
zak aurrera egin ahal izateko, Martinezek
solidarioak izateko eskatu die herritarrei.
“Nik BBKren bonuetan eman nuen izena
eta batzuk hartu dituzte. Askok eskertzen
diet, izan ere, dirua aurretik jaso dut eta
lagundu didate gastu arrunteei aurre egi-
ten”. Horren harira, ezinbestekotzat jotzen
du herriko dendetan erostea bultzatzeko
kanpainak egitea.

Batzeko beldurrari aurre egiten

Goian, Gazteleku taberna (Larrabetzu); ezkerrean, Bizkargi (Derio); beste orrialdean, Oxangoiti (Lezama) eta Loiuko Batzokia.

Deskonfinamenduaren faseak aurrera doaz eta apurka-apurka, tabernak eta jatetxeak irekitzen hasi dira. Ekainaren 8an hirugarren fasean sartu gara eta horretan muga handirik ez dago tabernetan-eta batzeko, baina jendeak taldeka biltzeari beldur dio, ostalarien kalterako.

t: Gaizka Eguzkitza

Oro har, tabernak eta jatetxeek hila-bete bi eman dute itxita, martxotik maiatzera bitartean, koronabirusak eragindako itxialdia zela-eta. Maiatzean, aldiz, deskonfinamendua hasi zen eta, harrezkero, ostalaritza jarri da martxan berriro. Hasieran, baldintza zorrotzak bete behar izan zituzten, kutsadura ekiditeko, baina horiek ere arindu dira denborak aurrera joan ahala. "Neurri zorrotz horiek kontuan izanda, ez zitzaigun taberna irekitzea merezi izaten", esan digu Joan Gorroñok. Joan 1984an hasi zen ostalaritzatik bizimodua ateratzen eta gaur egun Egarri taberna kudeatzen du Sondikan anaiarekin batera.

Gutxienez, 1.500-2.000 euro kostatzen zaie ostalarietaberna irekitzea, beti ere salgairosi erosi barik. Hauek dira taberna arrunt batek dituen gastuak: elektrizitatea, ura, udal-zergak, telebista, autonomoen kuota, aseguruak, aholkularitza-enpresa, lonja alokatzea... Tabernarien egoera antzekoa da, baina, herriaren arabera, desberdintasunak daude euren artean, udal bakoitzak laguntzen harira era ezberdin batean jokatu duelako.

"Udalak gutxiago kobratuko digu, zaborraren zerga dela-eta, baina, herrian, gehienok maiatzaren bukaeran hasi ginen irekitzen. Orain terraza eta barra irekitzeko aukera dugu eta hasi gara lanean, nahiz eta mugimendu handirik ez egon", dio

Gorroñok. Egarri taberna ekainaren 1ean zabaldutuzten, baina jabearen esanetan, ez daude "% 100ean". "Egoera gogorra da, krisi ekonomiko bat baino gogorragoa, batez ere ez dakigulako egoera noiz arte luzatuko den. Ezjakintasuna da txarrena", aipatu du Joaneek.

Ziurgabetasunak ostalariak ez ezik bezeroak ere beldurtzen ditu. "Jendeak egoera ekonomiko txarra izan du, lanik gabe gelditu delako, Aldi Baterako Enplegu-erregulazioko Espediente egin diotelako... Koronabirusena osasun-krisia eta krisi ekonomikoa izan da, eta horrek kalte egiten digu tabernarioi: batetik, jendeak diru handirik ez duelako; eta bestetik, elkartzearen beldur delako".

Zerga gutxiago

Larrabetzun, esate baterako, ostalariak ez dute terrazengatik eta zaborren-gatik zergarik ordainduko, Ane Sanz Gazteleku Larrabetzuko tabernaren jabeak esan digun bezala. "Oro har, udalak aintzat hartu gaitu: herriko ostalariok gutuna

ADARVE KAFETEGIA

Gosariak
Plater konbinatuak
Pintxoak
GIRO ONA

Sallube, 2 DERIO Tel: 94 608 95 31

aldekone
hortz klinika
Tel.: 94 454 15 87

Anuska Prieto Aguilar
Odontologoa

Uribe 7, behea
48160 DERIO (Bizkaia)

—Especialitate gutxiak
zentro bakar batean
—Aurrekontua doan
—Especialitatea:
umeak

ArtileArtean

Mungialde, 4 - DERIO
946 240 343 / 665 702 751
www.artileartean.com

bidali genion laguntza eske, eta erantzun digute laguntza emango digutela, bai, baina uztailera arte, ezer ez. Dena dela, laguntzak ez du ezta gastuak ordaintzeko ere balioko, ziur asko. Bestalde, batzarra egin genuen udalekoekin, araudiaren berri izateko".

Taberna gehienak itxita egon dira Larrabetzun, baina apurka-apurka ireki dira maiatzaren eta ekainean. Ane maiatzaren 16an hasi zen lanean. Lehenengo egunetan mahai bi jarri zituzten kanpoko terrazan, eta beste bat, aterpeko terrazan. Gainera, pintxoak prestatu zituzten. "Oso pozik gaude jendea tabernara etorri delako. Larrabetzu giroa duen herria da eta

hori nabaritu egin da. Argi dago betiko poteoa ezin dela egin, baina tira, ezin gara kexatu. Guk lan egin behar dugu, nahiz eta jende gutxiago etorri. Goiari eutsiko diogu", aipatu du Gazteleku tabernako jabeak.

Ostalariek, gerran

Derioko egoera antzekoa da. Taberna gehienak itxita egon dira eta udalak laguntza eskaini die ostalariei: tabernariak ez dituzte udal-zerga batzuk ordaindu beharko eta gainera, dirulaguntzak jasoko dituzte. "Derioko Udalak gela, maskarak eta holtzak eman dizkigu eta hori baino garrantzitsuagoa: banan-banan deitu digute norberaren egoera ezagutzeko", adierazi du Almudena Diaz Bizkargi tabernaren arduradunak. Hala ere, tabernari derioztarrak haserre daude eta gehienek, 20ren batek, Hosteleros en guerra Estatuko elkartearekin egin dute bat. Zamudio eta Larrabetzuko beste batzuk ere sartu dira elkarteetan. "Derioko ostalaritza 2020ko martxoaren 15ean hil zen, COVID-19 bi-

rusaren krisialdian, erakunde publikoek adierazitako babesgabetasunarengatik eta egindako kudeaketa txarrarengatik. Kudeatzaileek, langileek, hornitzaileek eta bezeroek premiazko neurriak hartzea eskatzen dugu", dago irakurgai elkarteak banatutako eskeletan. Mezuari #horrelazduguirekiko hashtag-a erantsi diote.

Taldeak manifestazioa egin zuen Bilbon, bere egoera salatzeko, baina gaur egun, apur bat geldirik dago, gehienek taberna ireki dutelako. Almudena, esate baterako, maiatzaren 25ean. Hauxe da bere "normaltasun berria": "Jende gutxi etorri arren, esku-zabal jokatzeko du eta propina uzten du. Senarra eta biok egun osoa ematen dugu tabernan, 16 ordu; lehen, aldiz, txandaka egiten genuen lan. Baina behintzat lanean hasi gara, eta dirua sartu egiten da, gutxi bada ere. Pozik nago horren inguruan egun osoa pentsatzen ez nagoelako".

Loiun oso taberna gutxi daude eta horietako bat Batzokia da. Batzokia maiatzaren 27an ireki zuten, baina bakarrik

"Behintzat lanean hasi gara, eta dirua sartu egiten da, gutxi bada ere"

RADIO TAXI FEMADE
Zure taxi, Teoriarikoa
Zamudio - Derio - Sondika - Lezama - Larrabetzu - Loiu
24h 94 480 09 09
ERRESERBAK:
www.taxisaeropuertoblbao.com

DESKARGATU APP-A
TAXI FEMADE

KAFETEGIA
IAZI JATETKEA
Jata kalea, 2 - DERIO
Tel.: 944 54 29 56

Momentuz, jende gutxi dator, eta badirudi datorrenak barruan sartzeari beldur diola

Aitor Elorrieta kudeatzailea dabil lanean bertan. Gainerako bost langileak etxean daude. "Soilik edariak eta pintxoren bat eskaintzen ditut eta, horretarako, moldatzen naiz bakarrik. Egoerak hobera egiten badu, lankideak itzuli egingo dira. Ikusiko dugu, ez dago nire esku. Momentuz, jende gutxi dator, eta badirudi datorrenak barrura sartzeari beldur diola".

Aitorrek esan digu herriko alkateak deitu ziola laguntza eskaintzeko, baina dirulaguntza ez zen nahikoa gastuak betetzeko. Elorrietak jakin badaki egoera larria dela, baina itxaropentsu agertu da. "Ez dut Batzokia itxiko, jarraitu nahi dut. Gogorra izango da, baina ziur nago herriak eta udalak babesa adieraziko didatela. Taberna ere bada garrantzitsua herriarentzat, bizitza ekartzen diolako. Azken egunotan hainbat loubiztarrek deitu didate adorea emateko eta hori eskertzekoa da. Neuk ere euren falta sumatu dut".

BOE irakurtzen

Lezaman, Oxangoiti taberna maiatzaren 25ean ireki zuten. "Autonomooi lagundu behar digute. Tamalez, informazio askorik ez dugu jaso eta ez dakit dirulaguntzarik helduko den. Niri inork ez dit ezer esan, guztia jakin dut komunikabideetan edo Estatuko Aldizkari Ofizialean irakurri dudalako. Protokolo guztiak gabiltza betetzen gure burua ahalik eta ondoen zaintzeko, eta ondorioz, berezoak ere ahalik eta ondoen zaintzeko", esan du Nora Artetxejabeak.

Artetxe kritikoa agertu da. "Batetik, nire buruarekin eta herriko gainerako dendari eta ostalariekin, gure arteko komunikazioa batez ere orain, krisian, ez sustatzearen. Eta bestetik, udalarekin: maskarak eman dizkigu eta terraza handitzeko aukera eman digu, egia da, baina ez du gurekin batzar bat ere egin. Bakarrik mezuak bidali dizkiogu elkarri whatsappen bidez; harreman zuzenagoa izan nahiko nukeen", aipatu du.

Baserri Antzokia

Bidegorri

Etxera eramateko janaria

Jatetxeek ere muga izugarriak izan zituzten berriro martxan jartzeko, baina abantaila txiki bat izan dute, hau da, janaria prestatu ahal izan zuten, eta bezeroek hori etxean jateko eraman. Eta hori da, hain zuzen ere, Txorierriko jatetxe batzuek egin zutena. Lezaman, Lejarrenek hilabete bat baino ez du itxita eman. "Apirilean etxera eramateko janaria egiten hasi ginen, behintzat gastuak ordaindu ahal izateko. Gizarte sareetatik eta batez ere WhatsApp aplikazioaren bidez kanpaina txiki bat zabaldu genuen gure eskaintzaren berri emateko. Ahoz-aho ere hedatu da", esan digu Nerea Garcia kudeatzaileak.

Jatetxea maiatzaren 25ean ireki zuten eta espero baino askoz hobeto dabil. "Betiko eskaintza dugu, eguneko menuak eta menu bereziak, astegunetan zein asteburuetan. Bezeroak zerbait berezia nahi izanez gero, hori ere prestatzen dugu, bai jatetxean ber-

tan, bai etxera eramateko: haien esanetara gaude. Batez ere enpresako langileak etortzen dira jatetxera, betiko bezeroak direnak. Hala ere, lortu duguna ez da nahikoa gastuak betetzeko, % 50ean gabiltza eta etxekook baino ez gabiltza lanean; kanpoko langileak ez dira oraindik hasi".

Beste herri batzuetan gertatu ez den moduan, Lezamako ostalariak ez dira batu. "Egoera oso larria da eta apur bat larriago guretzat, aholkulariak bihotzekoa izan zuelako eta ospitalean ibili delako. Horregatik, apur bat galduta sentitu gara. Gainera, oro har jasotzen den informazioa ere ez da batere argia eta arazoak sortu ahala konpontzen gabiltza, ahal dugun moduan", dio lezamarrek.

Errespetuz jokatzeari

Lejarrenek hartu zuen erabakia Bidegorri Zamudioko tabernak ere hartu zuen maiatzaren 7an hasi zen janaria etxera eramateko prestatzen; hilaren 11n,

"Jasotzen den informazioa ere ez da batere argia eta arazoak sortu ahala konpontzen gabiltza"

"Errespetuz jokatzeari badugu, aurrera aterako gara; bestela..."

Lejarrene jatetxea

terrazak ireki zituen; eta hilaren 25ean, bezeroek tabernaren barruan bazkaltzeko aukera izan zuten. Bidegorrik betiko karta eskaintzen du: hanburgesak, plater konbinatuak, sandwichak, *katxopoak*... Marife Rodriguez da jabea eta pozik agertu da lanera itzuli ahal izan direlako. "Parkeko langileen hutsunea igartzen dut, oraindik etxetik egiten dutelako lan. Lehen baino lan gutxiago dago, baina gutxienez, lanean gabiltza. Jendeak ez du jatetxera etortzeko beldurrik erakutsi eta hori ona da guretzat", esan du.

"Gurea taberna handia da eta, gainera, terraza bi ditugu. Horrek beste batzuei baino aukera gehiago ematen dizkigu. Dena dela, ez dakit aurrera edo atzera egingo dugun. Nik esango nuke ziur asko atzera egingo dugula. Begiratu gizarte sareetan zabaldu den bideoa: Bilboko Ledesma kaleko tabernak, jendez gainezka. Negargarria da. Halaber, adituek diote txertoa datorren urtera arte ez dela

lortuko. Errespetuz jokatzeko badugu, aurrera aterako gara; bestela...". Zamudioko ostalari gehienek ireki dute. Udalak gela, maskarak eta holtzak eman dizkie herriko tabernariei. Era berean, ziurtatu du dirulaguntzak emango dizkiela ostalariei.

Derioko Baserri Antzokia maiatzaren 25an ere ireki zen. "Taberna eta jatetxe guztiok ditugu arazo berberak; nork, bere neurriaren arabera. Esan nahi dut gure taberna handia dela eta horrek alde onak dituela: esate baterako, metro biko distantzia leku txiki batean baino errazago lortuko dugu. Hala ere, leku txiki horretan langile bat edo bi arituko dira; eta gurean, 16. Eta hori ordaindu behar da", azaldu digu Gorka Urrutia Baserri Antzokiko jatetxearen kudeatzaileetako batek.

"Egoera berri honetara moldatzen gabiltza. Argi dugu legeak dioena egingo dugula. Horretarako, maskarak eta gela erabiliko ditugu, noski, eta aretoa lurrunketaren bidez garbituko dugu gauero, negutegian egongo bagina moduan. Bezeroak lasai egon daitezke, botako duguna osasunerako kaltegarria ez baita. Garbitze sistema bat sarreran ere ipintzen saiatuko gara, laborategietan gertatzen den moduan, bezero guztiak sartzerakoan garbitzeko".

*"Egoera berri
honetara moldatzen
gabiltza. Argi
dugu legeak dioena
egingo dugula"*

**TABERNA
GAZTE**

Eguneko menuak
Ospakizunak

Aretxalde, 141 - 48196 LEZAMA
944554422 - gazteditaberna@gmail.com

Enaitz
TABERNA

Ogitartekoak
Anoak
Plater konbinatuak

94 455 42 15
Garaioitza, 74
48196 Lezama

**PELUKERIA
ESTETIKA**
LARRABETZU

Anguleri nº 2 Bajo - 48195 LARRABETZU
Tel. 944 558 144

LEJARRENE JATETXEA
Garaioitza auzoa, 12 • LEZAMA • Tl 94 455 65 46

**SARRIKOLA
OGITEGIA**

Euskal pastela
Baserriko ogia
Bizkotxoak
Hainbat tarta

Sarrikola, z/g Larrabetzu
Tel.: 94 455 83 37
619 78 58 84

“Merkataritza eta ostalaritza barik, Derio herri hila izango litzateke”

ESTHER APRAIZ |
Derioko alkatea

Derioko Udalak 200.000 euro bideratuko ditu herriko merkataritza eta ostalaritza sustatzera. Horretarako, zenbait ekintza aurreikusi dituzte datozen hiletarako eta, beharrianen arabera, epe ertainean edota luzean ere beste ekintza batzuk egiteko prest azaldu dira. Esther Apraiz alkateak gakoak azaldu dizkigu.

“Hogeita hamabost taberna eta 80 sal-toki inguru ditugu Derion. Gehienak herri-ko erdigunean daude, eta, azkenean, bizia ematen diote herriari. Gainera, alboko herrietako lagunak erakartzen dituzte, euren herrian, beharbada, ez baitituzte zerbitzu horiek”, esan digu Apraizek. “Lanpostuak sortzen dituzte, eta, bestalde, herrian merkatarien elkarteak egotea inportantea da, gauzak euren artean antolatu ahal dituzte eta”.

Ostalari eta merkatarik gehienek ez dute diru-sarrerarik izan bi hilean, eta,

hala ere, ohiko gastuei aurre egiten jarraitu behar izan dute: hortaz, berehalako likidezia premia dute. “Udalak guztira 200.000 euroko laguntza emango du, eta hori hainbat ekintza egiteko erabiliko da. Esaterako, 120.000 euro saltokiei ura, argindarra, alokairua, hornidurak... ordaintzen laguntzera zuzenduko da. Eskaera egin duten saltokiek 800 euroko laguntza jasoko dute. Halaber, ekainean, egoera normalizatuago dagoenean, herrian erostea sustatzeko bonuen kanpaina egingo dugu: 30 euroko 1.500 bonu aterako dira eta erosleak 20

“Udalak guztira 200.000 euroko laguntza emango du, eta hori hainbat ekintza egiteko erabiliko da”

euro ordainduko du; gainerako 10 euroak udalak ipiniko ditu. Danerik Paraje! elkar-teak dirulaguntza eskatu zigun onlineko erosketak bultzatzeko webgunea egiteko, eta hori ere sartu da aurrekontuan, onlineko erosketek gora egiteko momentua izan daitekeelako”. Apraizen esanetan, derioztarrak herrian bertan erostearen garrantziaz jabetzeko kanpaina ere ipiniko dute martxan, eta urtean zehar ekintza batzuk sustatuko dituzte ostalariei laguntzeko.

Adi

Zabalik dauden lokalei udalak honako hauek eman dizkie: babes-pantaila bat, 10 maskara eta litro bat gel hidroalkoholico. Era berean, itxita egon diren bitartean, lokalak hutsik egon balira bezala ordaindu dute zabor-bilketaren tasa, eta tabernei egoera normalizatu arte ez zaie terrazari lotutako tasa kobratuko. “Esandakoak neurri batzuk dira, baina jarraitu behar dugu zer egin pentsatzen eta egoeraren bilakaerari adi egoten, dendariei eta ostalariei baldintzaren bat edo beste ipintzen badiete, nola lagundu ahal diegun aztertzeko. Guk ahal dugun neurrian erantzun-gu dugu, izan ere, kasu guztietan laguntzea gustatuko balitzaigu ere, askotan legeak trabak ipintzen dizkigu”.

Apraizek adierazi duenez, ezinbestekoa da herritarrak Derion erostearen garrantziaz jabetu daitezela. “Dendariei eta ostalariei laguntzeaz gainera, guretzat ere onuragarria da, kalitatea eta konfiantza eskaintzen digute eta. Zerbait falta bazai-gu, hori etxe ondoan izateak erosotasuna ekartzen digu, eta merkataritzak eta ostalaritzak bizia ekartzen diote herriari; haiek barik, Derio herri hila izango litzateke. Eta, noski, enplegua sortzen dute”.

“Ezin dugu herri bizi bat saltokirik eta tabernarik gabe imajinatu”

IÑIGO GAZTELU | Larrabetzuko alkatea

Larrabetzun 12 taberna eta jatetxe daude, zazpi denda, fisioterapia-zentro bi, hortz-klinika bat eta ile-apaindegi bi; eta horiez gain, farmazia, pintoreak, elektrikariak, musika-eskola, eskola, ibilgailuen tailerra, kontsumo-tailerra... “Zerbitzuak eskaintzen dituzte, lanpostuak sortzen dituzte eta aberastasun-iturria dira herritarrentzat”.

Zein kezka nagusi helarazi diote udalari?

Hainbat egoera daude. Elikagaien saltokiak, esaterako, hasieratik dabilta lanean eta funtsezko zerbitzua ematen, eta badakigu lehenengo egunak oso gogorak izan direla. Besarkada handia bidali nahi diet egindako ahaleginagatik eta lanagatik. Bestalde, tabernak eta gainerako zerbitzuak une latzak pasatzen ari dira: inolako diru-sarrerarik gabe aurre egin behar diete gastuei. Beraiek eskatuta, bilera egin dugu tabernariekin eta faseak direla-eta dituzten zalantzak azaldu dizkigute. Erabateko babesa helarazi diegu, baita gure esku dauden erraztasunak emango dizkiegula adierazi ere. Halaber, gure beharra badute, gainerako zerbitzuek ere euren alboan izango gaituzte, ahal dugun guztian laguntzeko prest.

Udalak prozesu parte-hartzailea zabaldu du ostalarientzako eta dendarientzako dirulaguntza berriak onartzeko.

Alde batetik, legeak parte hartzeko prozesu bat egitera behartzen du edozein ordenantza berri martxan jartzeko; eta bestetik, gure kudeaketaren oinarria herritarren parte-hartzea dela izan dugu beti argi. Horregatik eskatzen dugu proposamenak helaraztea. Maiatzaren amaieran, oposizioarekin partekatuko dugun zirriborroa aurkeztuko dugu eta ekarpenak egin ahalko dira. Horretarako, beste herri batzuetan egiten dabiltzana ere aztertzen gabe, beti ere Larrabetzuko errealitatetara eta beharretara egokituta.

Ordenantza berria abuztuan onartuko da behin betiko; merkatariek eta ostalariek, hala ere, berehalako premiak dituzte.

Esan moduan, tabernariekin, autonomoekin, merkatariekin... etengabe ari gara lanean. Gaur bertarako larrialdirik antzeman ez dugun arren, badakigu zer-nolako egoera larria bizi duten, eta horregatik erabaki dugu laguntzak egitea hilabete bat atzeratzea, eta egin beharrekoa herritar eta kaltetuen artean ahalik eta gehien adostea. Aukeren arabera erabakiko dugu diru-kopurua: agian, 25.000-30.000 euro erabiliko dira horretarako, eta hitza inplikazio zuzena dutenei eman nahi diegu. Gure ustez, lehen aipatutako sektoreek zeresan handia dute ordenantza berrietan, eta euren ekarpena egiteko aukera emango diegu. Ekarpinak kontuan hartu eta ahalik eta zorrotzen aztertuko ditugu. Ateak herritar guztientzat daude zabalik.

Dirulaguntzez gainera, beste neurri batzuk hartzeko asmorik duzue?

Argi dago krisi hau ez dela bizpahiru hilabetetan konponduko: zorritzarrez, COVID-19ak aurten eta datorren urtean baldintzatuko du gure bizitza. Horregatik, gauza batzuk dagoeneko egin behar direla uste dugu: larrialdietarako laguntzak, merkatarientzako laguntza eta aholkularitza, dirulaguntza zuzenak uztaileko... Hori Mankomunitatearekin batera bideratzen gabe. Epe ertainera ere beste laguntza batzuk pentsatu behar ditugu: udazkenean bonu-zozketak egitea mer-

katarientzat, datorren urtean ordenantza fiskalak aldatzea... Bigarren fase horretan ere pentsatzen gabe.

Zer ekarriko luke dendak eta tabernak desagertzeak?

Ezin dugu herri bizi bat saltokirik, tabernarik, zerbitzurik... gabe imajinatu. Erosketak egiteko kilometroak egin behar izatea ingurumenaren aurkako eraso da; beste aldetik, tabernekin eta jatetxeekin bizi ematen diete Larrabetzuko kaleei.

“Merkatariek, besteak beste, zeresan handia dute ordenantza berrietan: ekarpena egiteko aukera emango diegu”

“Erosketak moldatzen saiatu behar dogu herriko dendariei eta tabernariei laguntzeko”

Merkataritzako eta ostalaritzako establezimientuek ezinbesteko gizarte-funtzinoa dabe herri txikietan, baina nekez lehiatu leitekez denda eta merkataritza-gune handiakaz. Lezamako Udala bideak aztertzen dabil herriko saltokiei COVID-19ak eragindako krisitik onik ateratzen laguntzeko.

Bost denda eta 13 taberna/jatetxe dozuez Lezaman, zein egoeratan da goz?

Dendetan arazo gitxiago sumatu dogu, konfinamenduan jenteak erosketak herrian bertan egin dauz eta: igoera bat egon da eta orain apurka-apurka ikusi beharko da zer gertatzen dan. Lezamako taberneak eta jatetxeak, bestalde, edozein herritako ostalaritza sektoreak dauen arazo bera dabe: baimendutako edukiera, izan be, horrek eguneroko lana baldintzatzen dau. Dana dala, Lezaman abantaila hau dogu: espaloiak nahiko zabalak dira eta taberna gehiegirik ez dago; ondorioz, terrazak handitu ahal dira eta mahai gehiago ipini, edukiera % 50 baino handiagoa izateko.

Aitatutakoaz ganera, ze neurri hartuko dozuez sektore biei laguntzeko?

Ahal dogun neurrian lagundu behar deutsegu gure dendariei eta ostalariei. Lehentasuna zuzeneko dirulaguntzei emongo deutsegu eta momentu honetan aztertzen gabilz horreek zelan bideratu: itxaroten dogu erabagia ekainaren erdialderako hartuta izatea. Ondoren, egoera “normalagoa”-edo danean, beste aukera batzuk hausnartuko doguz, barbarako, herrian kontsumitzeko bonuak ateratzea. Beharbada, Lezama Saretzen merkataritza eta ostalaritza alkartegaz batuko gara eta guztion artean aztertuko dogu bonuak zelan bideratu, aurretik izandako espe-

JON ANDER AURREKOETXEA | Lezamako alkatea

“Herriko komertzioak eta lehen sektorea oso hur doguz eta kalidade handiko produktuak eskaintzen deuskuez”

rientzietan bonuak gehienbat ostalaritzan gastatu diralako, eta dendetara ez da dirurik ailegau; beraz, bonuen bidezko laguntza sektore bietara heltzea lortu behar dogu.

Dendek eta taberneak bizia sortzen dabe eta ezinbestekoak dira herrietan; are ezinbestekoagoak dira herri txikietan?

Bizia sortzen dabe, batez be asteburuetan, lanaren ostean jenteak depora libre gehiago dau eta. Beste alde batetik, kalidadea eskaintzeaz ganera, gure denda txikiek bertoko produktua saltzen dabe eta lehenengo sektoreari laguntzen deusie holan. Guztion artean ahalegindu behar dogu gure komertzioetan eta tabernetan gehiago kontsumitzen.

Horren harira, herritarrek kontzientziatzeko kanpainaren bat egiteko asmorik dozue?

Orain ez bada, datorren urtean egingo dogu. Dana dala, ez dot uste kanpainari hori bakarrik COVID-19a izan dalako egin behar danik. Askotan ahazten dogu herriko komertzioak eta lehen sektorea oso hur doguzala eta kalidade handiko produktuak eskaintzen deuskuezala, eta merkataritza-gune handietara jotzen dogu han erosteko dana. Honegaz ez dot esan gura merkataritza-guneetara joan behar ez danik, ez bada ze lehenengo eta behin herriko dendetan erosten ahalegindu behar dogula, eta gura doguna herrian ez badago, beste herri batzuetara edo merkataritza-gunera joan. Hau da, gure erosketak apur bat moldatzen ahalegindu behar dogu herriko dendariei eta tabernariei laguntzeko. Era berean, ekoizleengana zuzenean joan gaitkez eta Zero Kilometroko produktuak erosi geinkez sektoreari laguntzeko, eurak be une latza pasatzen dabilzalako. Ganera, udan, herrietan ez da ohiko azokarik egongo, segurtasun- eta higiene-neurriak ezin diralako bermatu, eta horrek galerak ekarriko deutsez.

Loiuk 100 neurri baino gehiago hartu ditu konfinamenduan

“Udalerriko historiaren unerik latzenetako bat bizi izaten gabiltza; hori dela eta, Bizkaiko Foru Aldundiarekin, Txorierriko Mankomunitatearekin eta gainerako udalekin batera ahalik eta neurri gehien hartzen gabiltza”, idatzi du. “Udal-arlo guztietan biziki lan egiten gabiltza hauek bermatzeko: beharizan handiena duten pertsonentzako gizarte-zerbitzuak, hornitzaileei edota enpresei ordaintzea, udal-segurtasuna, desinfektatze-lanak eta sektore zaugarrirei eta adinekoei laguntzea”.

Azaldu duenez, alarma-egoera deklaratu baino lehen, udala ordurako bete-betean zebilen lanean sortu zitezkeen egoerei eta ondorioei aurre egiteko. “Lehenengo udaletakoak izan gara ekonomia- eta zerga-neurriak hartzen, segurtasun-neurri zorrotzak ezartzen eta konfinamendua ahalik eta arinagoa izateko ekintzak sustatzen. Era berean, FFP2 maskarak eman dizkiegu herritar guztiei eta Gurutze Gorriarekin batera Loiuko familia guztiak bisitatu ditugu”.

Zehatz-mehatz, Loiuko Udalak 62 gizarte-neurri onartu ditu herritarrentzat;

*Besteak beste, 62
gizarte-neurri
eta 21-ekonomia
neurri hartu dira*

Josu Andoni Begoñak bere webgunean jakinarazi duen moduan, udalak kontingentzia-plana osatu du eta konfinamenduan 138 neurri hartu dituzte, “COVID-19aren aurrean herritarrei laguntzeko eta, ahal dugun heinean, osasun-krisia leuntzeko”. Neurriak gizarte-, ekonomia- eta segurtasun-arloetan hartu dituzte.

14 neurri, udal-ekintzak bertan behera uzteko eta udal-instalazioak ixteko; 21 ekonomia-neurri; 23 neurri, administrazioaren lanari lotuta; eta 18 neurri, garbitze- eta desinfektatze-lanei lotuta. “Udalak erakunde guztiekin izan du elkarlan estua; orain ere horrela da eta izango da. Era berean, etengabeko komunikazioa izan dut, eta badut, Bizkaiko Foru Aldundiarekin, Txorierriko Mankomunitatearekin, Bizkaiko udalekin eta udal-oposizioarekin. Guztiei eskertzen diet babesa eta koordinazioa”.

Neurri batzuk

Begoñak zehaztu ditu hartutako neurriak. Besteak beste, Larrialdirako Udal-mahaia sortu da eta boluntarioen sarea osatu da Gurutze Gorriarekin batera. Gizarte-larrialdiko laguntza eskatzeko epea bizkortu da eta herriko negozioei krisia arintzen laguntzeko neurriak aztertu dira. Era berean, bide publikoa eta industriguneak desinfektatzeko plan bereziak egin dira, eta harreman estua izan da komentuekin eta Gurena zahar-etxearekin.

Bestalde, hainbat bide zabaldu dira herritarrak informatzeko eta gelak, maskarak eta eskularruak banatu dira negozioen artean. Diru-sarrerarik ez duten pertsonentzako laguntzak indartu dira, eta norberaren babesteko ekipamenduak eman zaizkie oinarritzko gizarte-zerbitzuei. Terrazei lotutako zerga barkatu da eta aparteko diru-funtsa onartu da talde zaugarrientzat, merkataritza eta ostalaritza sektoretarako eta autonomoentzat. Herriko dendak, tabernak eta jatetxeak berpizteko ekintzak ere aztertu dira.

“Alkarregaz baino ezin izango gara egoera honetatik urten”

XABIER ZUBIAUR | Sondikako alkatea

“Jaietarako aurreikusita genduzan 105.000 euro erabiliko doguz dendariei eta tabernariei laguntzeko”

Urteak daroaguz eurekaz lan egiten eta bonuen bidez tokiko merkataritza sustatzen. Ostalariakaz be hainbat ekimen jarri doguz martxan, oso emaitza onak izan dabezanak, besteak beste pintxo txapelketea eta Sondika Musika. Orain, horreek danak moldatu behar doguz, jendetza handia batu ez daiten, baina, aldi berean, jarduerak eta ekimenak sustatuz, herriko negozioak indartzeaz ganera, herria biziz bete eta giroa alaitzen dabelako: horreek be behar doguz une honetan. Behar bada, momentu honetan sustapen-jarduera iraunkorrakoak behar ditugu, eta ez bakarrik asteburu baterako edo birako. Hori bai, osasun-baldintzek aukera emon arte itxaron beharko dogu holakoak egin ahal izateko. Egoera horretara heltzen garenean, hor egongo gara. Benetan uste dot egoera latzetatik alkarregaz urtengo garala eta ahalegina danok egin behar dogula. Krisialdi honetan, merkatariei eta ostalariei adeitasuna eta maitasuna adierazteko, Euskadin hainbat ekimen sortu dira, eta ziur nago Sondikan be neurriek, bonoek eta abarrek herritarren konpromisoa jasoko dabena.

Zer ekarriko leuke Sondikako kaleetatik saltokiak desagertzeak?

Pandemiak gauza onik ekarri ez dauen arren, lagundu deusku kaleak hutsik eta bizitza barik egoteak zer dakarren ulertzen: bakardadea eta iluntasuna sentidu doguz orain arte sekula sentidu ez doguzan moduan. Bada, merkataritza eta ostalaritza tresna handia dira iluntasun horri aurre egin deiogun. Hurbiltasuna eta kalidadeko zerbitzua dira, eta bako txari gure izenez deitzen deuskue, baina batez be gure kaleetan behar dugun bizitza dira.

Ze ekarpen egiten deusie herriari?

Oraindik ez dogu kalkulatu zenbateko ekarpena egiten daben, baina uste dogu Euskadiko batz besteko % 10 izango dala. Dana dala, herritarrei egiten deusien ekarpenik handiena da Sondika martxan jarten laguntzen dabela eta, azken finean, herri bizia egiten dabela.

Ze kezka helduerazo deusie udalari?

Merkatari eta ostalari gehienakaz egin dot berba eta esan deusie epe laburrean laguntzea beharko dabela barriro be martxan jarteko. Ganera, epe ertainerako eta luzerako laguntza be eskatu deuskue. Euren ondoan egongo gara merezi daben erantzuna emoteko, baina danon lana da, danon ardurea: alkarregaz baino ezin izango gara egoera honetatik urten.

Zelango neurriak hartuko ditu udalak hareei laguntzeko?

Jaietarako 105.000 euro genduzan aurreikusita, baina gaur egungo egoeran jaiak ezin izango dira ohiko moduan egin; beraz, diru hori herriko merkataritzari eta ostalaritzari laguntzeko erabiliko dogu.

Sondikan, gitxi gorabehera 50 denda eta taberna/jatetxe dagoz eta gehienak sondikoztarren eskuetan dagoz. “Herrikide horreek egunero zabalitzen dabez euren establezimenduko ateak, guztioi onena eskaintzeko”

Illo nagusi bi izango dira: alde batetik, eta epe laburrari begira, 75.000 euro zuzenduko dira pandemiaren eraginez itxi behar izan diran establezimenduei eta diru-sarrerak % 75 gitxitu jakenei laguntzera; eta bestetik, epe ertainera, 30.000 euro bideratuko dira herriko negozioetan erabilteko bonuak ateratzeko. Halanda be, lehen esan dodanez, gutako bako txak egin ahal dauen ekarpenik handiena da Sondikako negozioetan kontsumitzea.

Eta epe luzera?

“Inportantea da hausnartzea izan gura dogun udalerri-ereduaz”

Dirulaguntza horren bidez, udalak negozioari eusten eta alokairua ordaintzen lagunduko deutse herriko saltokiei eta taberna/jatetxeei. Era beran, 25.000 euro zuzenduko ditu sektoreak modernizatzea eta egokitzera, “komertzio elektronikoa erabili daien eta osasun-alarmaren ostean merkatuaren egoera barri honetan lan egin daien”, azaldu dau Igatz López Zamudioko alkatea. Era berean, 50.000 eurora arteko beste partida bat prestatu dabe, “lokalak legezko osasun-neurri barrietara egokitzeko laguntza itzulgarriak emoteko”.

Aitatuko dirulaguntzez ganera, udalak dendetan eta tabernetan gastatzeko bonu-kanpainak lantzen dabil. Bonuak hiru txapelketaren parte-hartzaileen artean banatuko dira: bideo-txapelketan parte hartu dabenei 25 euroko bonu bana emongo jake (75 euro, onenentzat) Zamudioko ostalaritzan gastatzeko; balkoi apainduen txapelketaren parte-hartzaileek 15 euroko diru-saria jasoko dabe euren herritar txartelean, Zamudioko komertzioetan eta ostalaritzan gastatzeko; eta film laburren lehiaketan ibili diran gazteek 15 euroko bonu bana eskuratuko dabe herrian liburuak eta eskola-materiala erosteko. “Kanpaina gehiago be atarako dogu. Zamudioko ostalaritzan eta komertzio txikietan badago jeneroa eta badago zerbitzuak, behar dogun guztirako. Zabalik jarraitu daien, inoizko lez lagundu behar deutsegu. Herritarren artean zabaltzen gabilzan mezua haxe da: zerozer erosi behar badozue, berton erosi, herritik zertan urten ez dago eta”.

Bestalde, udalak osasun-gomendioak zabaltu ditu denda eta tabernen artean, eta gel eta gel hidroalkoholikodun banagailuak, beharginentzako pantailak eta maskara berrerabilgarriak be banatu deutsez. “Terrazetarako eremu handiagoea erabilteko baimena be emon dogu, artean euen mahai-kopuru bardina izan daien”.

Bizia

Lópezen berbetan, ostalaritzak eta merkataritzak bizia emoten deusie herriari. “Eta berton gustura bizitzeko eta

IGOTZ LOPEZ | Zamudioko alkatea

Itxialdian izandako galerez ganera, tokiko merkataritzak eta ostalaritzak ziurbakotasunez betetako etorkizunari egin beharko deutse aurre. Zamudion, barbarako, ostalaritzako 27 negozio eta merkataritzako 41 saltoki dagoz, eta udalak 170.000 euroko diru-partidea ipini dau euren berehalako beharriaz erantzuna emoteko.

“Herriko ostalaritzan eta komertzio txikietan badagoz jeneroa eta zerbitzuak, behar dogun guztirako”

egunean-egunean behar dogun guztia eskuratzeko balio deuskue: nire esker zintzoak egun gatz honeetan lanean segidu daben pertsona guztiei, zamudioztarrok ezeren faltarik ez izateko”. Sektore bietako egoerea zaila da eta udalak kargu hartu dau. “Aste honeek sano gogorrak izan dira (eta dira) askorentzat, diru-sarrera barik

geratu diralako edo ezerezean geratu ja-kezelako. Une honetako larrialdiaz ganera, ziurtasun falta handia dago, epe ertainean edo luzean birusak hartuko dauen bidez, martxan ipini beharko diran segurtasun-neurri barriez eta kontsumo-ohiturak goitik behera aldatuko ete diran, eta horrek estrategia aldatu beharra ekarriko ete dauen”.

Alkatearen eretxiz, bizi dogun egoereak erakutsi deusku tokiko komertzioa funtsezkoa dala. “Normaltasuna pausuz pausu berreskuratzen gabilzan honetan, inportantea da hausnartzea izan gura dogun udalerri-ereduaz, aurrerantzean be kanpora urten barik behar dogun guztia eskainiko deuskun udalerria izan gura ete dogun, eta gero, horren arabera jokatu beharko dogu”.

t: Xabier Diaz / a: s3-eu-west-1.amazonaws.com

COVID-19 birusak gizartearen balazta sakatu du aurtengo udaberrian. Hain ederra izan ohi den sasoi hori, kalera irten eta naturaz gozatzea animatzen gaituena, beste era batekoa izan da aurtun. Gure arteko harremanak, merkataritza, kirola, kultura... dena kaltetu da, eta bai itxialdian, bai erritmoa berriro hartzen gabiltzan une honetan, ohitura, jokabide eta jarduera asko aldatu dira; asko, gainera, betiko aldatu dira.

Gizartearen parte den aldetik, teknologia bera aldatu da, eta batez ere teknologia erabiltzeko eta baloratzeko erak. Aitak, adibidez, mugikorra gorroto du: nork esango zion berari Zoom eta WhatsApp-aren bidez ilobekin harremanetan egongo zela?

Itxialdian, aipatutako aplikazio horiek biak zein beste batzuk –GoToMeeting, Meet eta Skype kasu– erabili ditugu senideak eta lagunak ikusteko. Tresna horiek negozioetarako ere onuragarriak dira, posta elektronikoak baino harreman pertsonalagoa eskaintzen baitute. Hala ere, betiko bezeroak nola mantendu eta berriak nola erakarri? Amazon edo Zara moduko denda erraldoiekin nola lehiatu? Ez da erraza, eta erantzuna ezin da bakarrik teknologikoa izan. Nor da gure bezeroa? Aplikazio teknologikorik erabiltzen du?

Itxialdirako eta beste garai batzuetarako teknologia

Zer espero du hurbileko denda batetik? Hausnarketa egin ondoren, has gaitzke baliabide teknologikoetan pentsatzen.

Instagram aplikazioa, esaterako, gero eta gehiago erabiltzen da bezeroengana heltzeko. Argazkiak partekatze gizarte-sarea da eta Facebook-ek 2012an erosi zuen: horregatik sinkronizatzen dira gizarte-sare biak hain erraz. Gazte gehienek Instagram erabiltzen dute, eta nagusiok hori zein Facebook. Beraz, oso sare aproposa da gure produktuak, abantailak, zozketak eta abar zabaltzeko. Udazkeneko arropa berria etorri da? Telefono mugikorra hartu eta argazkiak igo. Merkealdia dira? Argazkietan beherapenak txertatu eta igo. Gainera, sarea kudeatzen lagunduko diguten hainbat aplikazio daude. Era berean, deskontu-kodeak edo zozke-

tak baliatu ditzakegu bezeroak gure gizarte-sareetan harpidetzeko, hitzorduak adosteko edo zalantzak argitzeko.

Facebooken zein Instagramen kontua sortzea doakoa da, baina ordainetan gure datuak eta edukiak erabiltzen dituzte eta hori dela-eta komenigarria da erabilera-baldintzak ondo irakurtzea. Halaber, ordainpeko zerbitzuak eskaintzen dizkigute, hala nola adin-tarte bateko lagunentzako kanpainak eta erabiltzaileen zerrendetan gure argazkiak sarriago agertzea.

Beste aukera bat Internet bidezko salmenta da, baina, aplikazio teknologikoaz gainera, horrek beste konplexutasun bat dakar: norberaren logistika, hau da, inventarioa kudeatzea, pakete-enpresa, ordainketa-sistema... Dendago.com webgunea aukera izan daiteke horretarako.

Hodeia

Beste aldetik, hodeiak dokumentuak gordetzeko aukera ematen digu: mugikorra, tableta zein ordenagailua erabilita dena ipintzen digu eskura. Laguntza baterako, administrazioak nomina eskatu digu? Begiratu, hodeian. Iazko oporretako argazkiak? Hodeian. Irakasleak eskatutako errugbiari buruzko lantxoak? Hodeian. Zerbitzu hau oso egokia da edozein dokumenturen eta argazkien kopia egiteko. Google Drive, One Drive, Dropbox, Box... hodei-plataformak doakoak dira eta, ondorioz, horien kasuan ere oso ondo irakurri behar dira erabilera-baldintzak. Edukiera mugatua izan arren, oso plataforma eraginkorrak dira eta edukiak gordetzeko aukera ez ezik horiek editatzeko aukera ere eskaintzen digu, baita kalkulu-orriak edo beste baliabide batzuk erabiltzeko abagunea ere. Hautabidea da erabilera pertsonalerako edo baliabide gutxi dituen negozio baterako; hala ere, nik segurtasun eta pribatutasun handiagoa eskaintzen duen enpresa batera joko nuke. Txorierrin batzuk daude.

Ikusi dugunez, teknologiak gure eskura aukera asko ipintzen ditu aurrera jarraitzen laguntzeko, baina bidea betikoa da: hausnartu, saiatu, erratu, ikasi, hausnartu, berriz saiatu...

Teknologiak gure eskura aukera asko ipintzen ditu aurrera jarraitzen laguntzeko

Denda txikiak eta saltoki handiak

t: Juan Luis Goikoetxea / a: www.eltiempo.com

Norbait harritu egin daiteke idazten badut, postpandemiako egoera ekonomikoaren konponketa haurtzaindegian hasten dela. Baina esaten badut 0-10 urteetan ondo irakurtzearen menpe daudela geroko ikasketa guztiak, baita matematika ere, uler dezake. Eta hori ez eskolan bakarrik. Zuk, ama edo aita horrek, zein mesede handia alaba edo semeari ipuinak irakurrit! Gainera, erakusten ari zara ez duzula gura zuen umea tableta anonimo batek zaintzea, zeu lasai utzirik.

Haurtzaindegitik denda txikietara jauzi egiteko, nahiko da datu hau: 20 urte barru egongo diren lanbideen % 60 ez omen ditugu ezagutzen. COVID-19ak ere ezustean harrapatu gaitu mundutar guztiok. Beraz, geroko belaunaldia orain hasten da.

*Amazoni zergak
kobratzea ez dago
herritarren esku,
komertzio txikietara
sartu eta erostea bai*

Irakurleak ederto dakienez, herrietako dendak aldatuz doaz, baita desagertuz ere. Horixe da egia gordin. Txorierriko herriak eta uria munduko enpresa mota guztien haizeek jotzen dituzte. Hemen-txe hartu zuten lurra saltoki handiek -ez Loiuo hegazkinek bakarrik-, Carrefour-ek, Macro-k nahiz Eroskik, denda txikien kaltetan. Orain, bigarren belaunaldia dabil etxerik etxe, Internetez saltzen. Horretarako, Amazon munstroak ere hartu du lurra gure haranean.

Zelan jokatu handiak txikia jan ez dezan? Erantzuna ematen salerosleen elkar-teen euren dihardute: Interneteko leihoa zabalduz, produktu berezia, ekologikoa edo hur-hurrekoa, kalitatekoa eskainiz.

Udalek ere jo dute izurrite aldiko itxialdiari aurre egiteko. Eta laguntza lortu ere bai, onartzen dutelako dendarik gabeko herrietako paisaia negargarria izango litzatekeela: lonjaitsuak, banku itxiak, saltoki lur jotakoak!

Amazoni zergak kobratzea ez dago herritarren esku, komertzio txikietara sartu eta erostea bai.

2035/40an zein lanbide berri egongo den ez dakigu, baina orain haurtzaindegian eta etxean paperezko liburuak irakurtzen hasi direnak -datorrena datorrela- prestatuta aurkituko dira orduan. Dirua inbertitzeko adinik errentagarria umezaro urteak dira.

EGUNEKO MENU
lehenengo platerra
bigarren platerra
postrea
ogia
edaria

9€

T: 94 454 55 55
Bestorrene 5, Behea
48160 DERIO

Familia osorako
kalitatezko arreta,
zure esku

ZERBITZU BERRIAK:
Logopedia
Podologia
Kinesioterapia

clínica dental
ZAINDUZ
hortz klinika

Txoriñe etorbidea, 9 - Lonja | Arteaga eraikina | 48160 DERIO
94 454 01 01 | 657 79 54 45
info@dentatzainduz.com | www.dentatzainduz.com

Nire Autocasion

**IMPORTAZIOA ETA
SALMENTA**

MUNGIALDE ETORBIDEA, 3 48160 DERIO-BIZKAIA
Mobiak: 686 97 06 41 - 649 16 77 12
Telefonoa-Fax: 94 454 51 92
www.nireautocasion.com | info@nireautocasion.com

LOREGARBI

GARBIKETA ZERBITZUAK
Gehi-ikusiak, erakutsen
Auzokoa kumutatuak
Mantentze garbi-ikusiak
Bulegoak eta lokalak
Oliniko enbierko garbiketa
Ikusituenak
Zabur bilera

Besaide Plaza, 1 - B° Aldekone
48160 DERIO (Bizkaia)
lorigarbi@euskalnet.net

Tel: 94 406 49 92
656 712 443
Fax: 94 406 49 93

hotela
jatetxea
aretxarte

Teknologi Parkea - Eraikuntza, 200
48170 ZAMUDIO - (BIZKAIA)
Telefonoa: 94 403 69 00
Faxa: 94 403 69 01
e-mail: hotel@aretxarte.com
e-mail: reservas@aretxarte.com
www.aretxarte.com

Umeen txokoa: zazpi desberdintasunak

Ezetz zazpi desberdintasunak topatu irudi bien artean. Bukatzen duzunean, irudiak margotu eta moztu ahal dituzu.
a: www.turbulus.com

Gomendioak

LITERATURA: NAGUSIAK

–*Kcappo, Tempo di tremolo* (Erein),
Pako Aristi.
–*Nobela errealista bat* (Elkar), Joxean
Agirre.
–*Minotauro* (Alberdania), Txomin
Peillen Karrikabur
–*Gilles de Rais* (Alberdania), Anjel
Lertxundi Esnal
–*IZUrriAI, COVID-19ak mundua
astindu du* (Txalaparta), Slavoj Žižek.
Itzultzailea: Danele Sarriugarte
Mochales

LITERATURA: GAZTEAK

–*Inkaren begia* (Ibaizabal), Natalia
Alonso Lopez.
–*Egun gorriak* (Begiko), Miren Estiba-
liz Vivanco Ramirez.
–*Frankenstein efektua* (Giltza), Elia
Barceló Esteve. Edebe Gazte Literatu-
ra Saria 2019.
–*Hegaztien inbentarioa irudiduna*
(Pamiela), Virginie Aladjidi

Sudokua

				7		1		6
			1		5	8	3	
		4			3			5
	1					2		
3					8			
		8	6	1	7			
					1			
			8	3			4	
	2		5		4			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	3	4	5	6	7	8	9	1
3	4	5	6	7	8	9	1	2
4	5	6	7	8	9	1	2	3
5	6	7	8	9	1	2	3	4
6	7	8	9	1	2	3	4	5
7	8	9	1	2	3	4	5	6
8	9	1	2	3	4	5	6	7
9	1	2	3	4	5	6	7	8

IRATXO
gaztegia
tarta pertsonalizatuak
brufak
leihak
pastelak
pastak
Mikel Zarate, 2 - 5. leinua - Sondika, 48150 - 94 453 09 19

GALAISA
Estetika eta ile-apaindegia
94 453 04 85 - 94 471 10 51
Sabino Arana 1-3. SONDIKA
Elegabeko
ordulegia

Ford Goiri'78 s.l.
Zerbitzu ofiziala
Izarza Pol.
48150 Sondika
Bizkaia
94 453 25 15
94 453 39 31

Udako euskara ikastaroak
eta barnetegiak 2020

Uda hemen da,
AEK ere bai

2 ASTEKO BARNETEGIAK

EUSKARA-ESKOLAK
EUSKARAZ BIZITZEKO
AZTERKETAK PRESTATZEKO

FAMILIA BARNETEGIAK

EUSKARA IKASTEKO
SEME-ALABEKIN
EUSKARAZ ARITZEKO

EUSKALTEGIAK IKASTARO TRINKOAK

ONLINE IKASTAROAK

A1, A2, B1, B2, C1, C2

673 200 100 · 946 464 000

www.aek.eus

TXORIERRIKO AEK

A1,A2,B1,B2,C1 MAILAK PRESTATZEKO

Ikastaro trinkoak

Uztailean: 1etik 29ra

Izen ematea: ekainaren 29ra arte

Irailean: 1etik 28ra

Ilzen ematea: uztailaren 28ra arte

Dirulaguntzak eskuragarri

Informazioa eta izena emateko:

Txepetxa euskaltegia, Gorbea kalea 5, behea-Derio

94 454 39 67 | 607 59 87 94 | txepetxa@aek.eus

ZENTZUNAZ IBILI, ARDURAZ JOKATU

NORBANAKOAREN ERANTZUKIZUNETIK ONGIZATERA

OSASUNTSU GURA ZAITUZTEGULAKO

HERRI BIZIA, HERRI OSASUNTSUA